

רצ עלי צורים

ירחון מבית ראש צורים

52

שבת פרשת כי-תשא, כ"א אדר שבט תשפ"א 5.3.2021

שלום קהילה יקרה,

לכבוד חג הפסח המתקרב ובא, סיום הסגר השלישי וה-א-ח-ר-ו-ן בעז"ה, רצינו לעסוק קצת בנושא חירות.

הרב ורדי במדורו נקודה למחשבה

יעסוק באתגר מציאת החופש בתוך המציאות היומיומית, שירה סעדה במדורה קולה של אמא, תספר על איך ילדים מצליחים לזכות בחופש אמיתי, ואסנת ניר במדורה בין השורות תתהה האם חופש הוא באמת הדבר שכולנו משתוקקים לו.

ונמשיך במדורים הקבועים: במדור בית אבי ישתפו אותנו שני אחים עקיבא אבלמן ואחותו שרונה גאדן בדמותם ובסיפורם של סבא וסבתא שלהם - עמנואל ואנני רונשטיין, סיפור על הגירה, יתמות ואתגרים רבים בדרך להקמת משפחה ענפה שהתפרשה על שלוש יבשות שונות. במדור הקיבוצניק יציג בפנינו דוד קרנץ כמה מאתגרי החורף ואורי דיטור במדורה הפינה של אורי תרון איתנו בקטע של המצות בפסח. במדור עסק מקומי, תשתף אותנו איילת ספרא בסיפור הקמתה של החנות sheנשי באפרת וגם בסדרת ההרצאות בתחום יחסי האישות שהיא יוזמת בכל רחבי הארץ. לסיום נזכה לשמוע את הפרק האחרון בסיפור הילדים עלילות תולי ושפיץ שכתבה טל נוימן. אנחנו מודים לטל על הסיפור המקסים.

במסגרת אירועי השעה שירה סעדה תשתף אותנו בקטע נוסף על חיסונים ורווקות מאוחרת - כן, כן, יש קשר בין השניים, הקטע של שירה התפרסם גם באתר סרוגים, והצטרף לקטעים קודמים של שירה שהתפרסמו באתר כיפה. אנחנו רק רוצים להזכיר לשירה שלא תשכח שאת פריצת הדרך שלה עשתה כאן בעלון הפופולרי "עלי צורים"!

עוד במסגרת אירועי השעה - הולך ונבנה כימים אלו ממש בית חם לחיילים בודדים. בנושא זה תראיין חגית שכטר, רכזת הקהילה, את כנה שכטר, מובילת פרויקט אימוץ החיילים הבודדים ביישובנו. בנוסף, אלונה שבט, תספר על דמותו המיוחדת של יהושע פרידברג הי"ד שהיה חייל בודד בראש צורים לפני כשלושים שנה ונרצח על ידי מחבלים. לבסוף, יפעת פרנקנבורג תשתף אותנו בניסיונות שכשלו וצלחו להיות משפחה מאמצת לחייל בודד.

נישאר במסגרת של הבתים המיוחדים בראש צורים ונשמע על חוג הבישול של רותי מדר שמתקיים בבית גפן, בראיון עם אביטל ריבלין כהן בתיווך של פזית ורדי, האחראית על בית גפן, יספרו הבנות בבית גפן על החוויות מהחוג. בגיליון זה נזכה להכיר שתי משפחות נוספות במדור חוק הדתיים שלובים: משפחת ליפשיץ ומשפחת יסלזון. בנוסף תשתף אותנו משפחת פוס בסיפור העליה וההתאקלמות שלהם בארץ ישראל. וכמובן במדור ריצ'רץ' תופיע בפנינו דמות מסתורית נוספת.

מדור חדש בשם טעם של פעם יעלה נשכחות מארכיון הקיבוץ, ומכיוון שאנו כעת לקראת פתיחתו המחודשת של חדר האוכל המחודש - שמואליק דרורי יקח אותנו 45 שנה אחורה לשנת תשל"ו וישתף אותנו בקטע שכתב כאשר נחנכו בקיבוצנו חדר האוכל ובית הכנסת.

כל זאת ועוד במדורי העדכון שלנו: לקראת סיומו של חורף גשום, חנה דרורי תעדכן אותנו בכמויות המשקעים השנתיות ובממוצע העשור המעודכן. הקומונרים, דביר שינדלר ועידו הכהן, יספרו על הקשר בין סוף המשבר לחג הפסח. ניצן שכטר, רכזת הנוער, תשתף אותנו בהמשך פעילות הנוער גם בתקופה זו. הפעם נזכה גם לשמוע מפי עקיבא יעיר עדכון על החידושים האחרונים בענף המטעים וקריאה לדור הצעיר לבוא ולקחת חלק בעבודת האדמה.

בגיליון זה חוגג העיתון שלנו חמש שנים לחידושו. לכבוד אירוע מרגש זה, יספרו לנו המייסדים הראשונים: נעמה דיטור, רחלי אבלמן, יעקב דרורי-רנבאום ואביבית אהרונף איך הכל התחיל. זו הזדמנות גם להודות להם שהרימו את הכפפה, והקימו במאמץ רב עיתון איכותי ועשיר בתוכן בקיבוצנו, ובמיוחד לנעמה דיטור שכבר חמש שנים ברציפות חיה, נושמת, עורכת וכותבת בעיתון. תודה נעמה, ונשמח לראות אנשים נוספים משתתפים בכתביבת (וכמובן גם בקריאת) עלי צורים.

נשמח לשמוע הערות, יוזמות ורעיונות בפורום או בכתובת המייל: yarchon@r-tzurim.co.il.

אסנת ניר וצוות העלון: הרב מרדכי ורדי, נעמה דיטור, חיים ראם, טל נוימן, דוד קרנץ, שירה סעדה, ידידה עם שלם (הגהה), כנה שכטר (עימוד וגרפיקה).

והגדת לבנה ביום ההוא
את האלם.
לא תעביר את ידך בלטוף
על סברו.
והושבת בנה ביום ההוא
על מפתן הבקעה
אשר אליה איש לא יבוא.
ולמדת בנה להוליד עוד ילד.
ולמדת בנה עיניו לעצם.
ולמדת בנה לחפץ באגרוף
עוד לילה עובר
ועוד יום.
ולקחת בנה בידיה אלה
בהן אי פעם לפת אמו
ובכוח תלחץ מתוכן שתקתך -
אותה הוא ימסר לבנו.

מזל טוב לבני ולבנות המצווה:

- מזל טוב לזוהר גולן לבת המצווה ולהורים ירון ונעמה.
- מזל טוב לאנאל שכטר לבת המצווה ולהורים כנה ואורי.
- מזל טוב לרעי שטיינר לבר המצווה ולהורים נעה וצביה.
- מזל טוב לבנו רוזנצוויג לבר המצווה ולהורים חן וצור.

מזל טוב עם התרחבות המשפחה:

- מזל טוב לדרור ואסתר שנדרר להולדת הבת עדי, לסבא וסבתא מנחם ואורלי ולכל המשפחה.
- מזל טוב לעידו ורעות שינדלר להולדת הבת מיטב ציון, לסבא וסבתא אפי ואתי ציון ולכל המשפחה המורחבת.
- מזל טוב לטל ואלמוג קלמן להולדת הבן אלון יאיר ולסבתא תמי.
- מזל טוב לאסנת ויהושע כרמל להולדת הבן.
- מזל טוב להלל ואלישיב גרונר להולדת הבן.
- מזל טוב לפזית ולרב מרדכי ורדי להולדת הנכדה, דרור שרה, בת לחננאל ולרעיה טבול.
- מזל טוב למוריה ומולי יסלזון להולדת הנכד נבו עמנואל, בן לידידיה ותמר.

קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה:

- מזל טוב לפנינה איילון עם נישואיה לבחיר ליבה נתנאל סלמן ולהורים לאה ועומר.
- מזל טוב לדולב בריימן לרגל אירוסיו עם דבורה רטנלי, ללאה ולכל המשפחה.

ימי הולדת:

- מזל טוב לחפצי מאך ליום הולדת 40

בהצלחה למתגייסים החדשים:

- שקד קניגסברג, עודד אהרוני ויאיר שאול.

בהצלחה בשחרור:

- ברכות לאופק שכטר עם שחרורו מצה"ל.

צור ברכות:

- ברכות לצחי כהן לרגל הוצאת ספרו החדש "פסוק לי פסוקך".
- ברכות לד"ר חנן שאול לקבלת תואר דוקטור לפילוסופיה.
- ברכות לשיר ליפשיץ לרגל היבחרה למצטיינת השירות הלאומי.
- ברכות לוועדת דת היוצאת: מתי כהן, ברק שכות ודוד ניר
- ברכות לוועדת הגיל הרך היוצאת: מיכל קרנץ, אורטל אריאל, בתיה קלוטשטין, אפרת ריין, צביה שטיינר, רעות שינדלר, לינה סורוקר ורעות בלנק.

תנחומים

תנחומים למוטי כהן
עם פטירת אביו שמעון כהן ז"ל

נר זיכרון

אליעזר ברנט ז"ל
י' אדר א תשע"ו

חבר קיבוץ ראש צורים, עלה לבדו ארצה מארה"ב
ובחר בחיי אמונה, תורה ומצוות, כאן בארץ, בגוש
עציון, בראש צורים.
מוזיקאי בחסד, כתב והלחין שירים ואף הוציא
חמישה דיסקים, כולם יצירה מקורית שלו.
האמין באידאולוגיה הקיבוצית, בחיי פשטות
וצניעות. עבד שנים רבות במטע וברפת.
היה איש משפחה מסור ונאמן. נפטר ממחלה קשה
בשנתו ה-60.
השאיר אחריו את רעייתו ג'ודי, וילדיו יוסף,
שולמית, עדינה, שרה ואליהו.
נכדתו הראשונה נולדה כמה חודשים לאחר פטירתו
ונקראה שיי-לי. לי הוא שמו האמריקאי של אליעזר
ז"ל.
יהי זכרו ברוך.

עם מגפה שסוגרת עלינו. וחושפת אותנו לכל מחסומי החופש שלא שמנו לב לקיומם. הקורונה שואלת אותנו מה עומד מול עצם החיים. אינסטינקט החופש מביא אותנו להתמסר לניעור הזה, הניעור שישחרר אותנו מהתבניות והקבעון. גם מן הקבעון הדתי, מהבחינה הזו הקורונה מזמינה אותנו לשחרר את האמונה מהתבניות הדתיות. את הרעיון הזה לימדו החסידים, רק מתוך עבדות מצרים יכול עם ישראל להיות עבדי השם וזה חוזר לדברי רבי יהודה הלוי. וזו הקושיה שלי בפסח הקרוב. אילו חירויות מצאנו בתוך מחסומי הקורונה.

רבי יהודה הלוי כתב "עבדי הזמן עבדי עבדים הם | עבד ה' הוא לברו חופשי"

החופש הוא הבסיס הראשוני של הקיום. אלא שהעולם והתנאים שבהם אנחנו קיימים כל הזמן מציבים בפנינו מחסומים ומכשולים לחופש שלנו. האתגר הוא למצוא את החופש בתוך הכלא. במובן הזה החופש הוא לא מציאות אלא בחירה. לבחור בחופש זה אומר להתרומם מעל המכשולים. חומה היא מחסום אבל אם בוחרים לעוף אז החומה כבר לא מהווה מכשול. אנחנו כבר משלימים שנה

5 שנים לעלי צורים

נעמה דיטור

לפני כמה חודשים, יצא הגיליון ה-500 של מוצ"ש מבית מקור ראשון, ולרגל האירוע החגיגי, כותבים ועורכים מהעבר נתבקשו לכתוב על ההתחלה מנקודת מבטם. אז חשבנו שרעיונות טובים מותר להעתיק ובכלל יש לנו במי להיתלות ולכן, לכבוד יום ההולדת החמישי לעלי צורים, ביקשנו מכמה מחברי צוות עלי צורים הראשון לספר לנו "איך הכל התחיל" מהווית שלהם. חדי העין שבין הקוראים יוכלו להבחין בהבדלי גרסאות קלים בין הכותבים, מה שמראה שלהיסטוריה פנים רבות, ומכיוון שכבר עברו 5 שנים, זה נראה לנו לגיטימי...

איך עיתון נולד | רחלי אבלמן

יותר מעמיקה בין התושבים הוותיקים והחדשים. השבוע ר"צ התחיל להיות עמוס מאוד וכל שבוע עמלו המזכירות בהדפסתו והידוקו.

בשיחות רחוב עלה הרצון להוציא כמו פעם עיתון יותר מעמיק עם הגיגים של תושבי הישוב והיכרות עם המשפחות וכתבות נחמדות.

אממה הרצון היה קיים אבל ההוצאה לפועל הייתה קצת יותר מסובכת. הקמנו ועדות, אספנו צוותים, נפגשנו לשיחות וחפשנו תקציבים אבל הדבר לא התרומם. כמעט כל שנה היה ניסיון שלא צלח. היה ברור שכשיהיה משהו משוגע לדבר העיתון יצא לפועל.

לפני בערך 5 שנים לקראת סוף תפקידי, פנו אלי נעמה ויעקב, האחים לבית דרורי, בבקשה לנסות שוב ולהקים את העיתון. השמחה הייתה רבה כי ידעתי שנעמה ויעקב יצליחו (הם היו משוגעים לדבר...). הקמנו צוות: נעמה, יעקב, אביבית ואנוכי ויצאנו לדרך.

ואכן העיתון נולד וכולם שמחים ופתאום איזה יופי הוא הולך לבד....

יכולה להעיד עלי ועל משפחתי שאנחנו מחכים בכל ר"ח לקרוא את העלי צורים. ישר כח לכל העוסקים במלאכה אז והיום.

"איך עיתון (שיר) נולד?

כמו הצחוק

זה מתחיל מבפנים

ומתגלגל החוצה

איך עיתון (שיר) נולד?

כמו תינוק

בהתחלה זה כואב

אחר כך יוצא החוצה

וכולם שמחים

ופתאום איזה יופי

הוא הולך לבד

איך עיתון (שיר) נולד?

כמו תינוק"

אז לא בדיוק כמו תינוק אבל בערך...

כשהתחלתי את תפקידי כרכזת קהילה, השבוע ר"צ היה דף התקשורת המרכזי בישוב. עדיין לא היה פורום, וקבוצות וואטסאפ ישוביות היו בגדר חלום. הכל היה בו, בשבוע ר"צ - זמני כניסה ויציאת השבת, מזל-טובים, הודעות תרבות וכדומה. עם גדילת הישוב עלה הצורך להיכרות

עריכה שבמקרים אחרים הייתי מקבל רק לאחר התכתבות עם המחבר לצורך קבלת הבהרות על כוונותיו בבחירות שעשה בטקסט. ייתכן שבשל כך עשיתי טעויות ואולי אף פגעתי במי מן הכותבים לאורך השנים, ועל כך אבקש את סליחתכם.

עריכת העלון הייתה עבורי חוויה מעשירה שבמסגרתה למדתי רבות, הן מעצם החשיפה לתכנים השונים שנכתבו עבור העלון והן בפן המקצועי כעורך לשון - אין לי ספק שניסיון העריכה שצברתי בעלי צורים תרם רבות לרמתי המקצועית (ומאז שפרשתי מצוות העלון אני חושש שהחלרתי לא מעט בתחום העריכה).

כחודש-חודשיים לפני שפרשתי מעריכת העלון התחלתי לעבוד במקום עבודה חדש ובתחום חדש. בתחילה ניסיתי לשלב בלוח הזמנים שלי את העבודה החדשה ואת עריכת העלון, אך כעבור זמן קצר הבנתי שאין מספיק שעות ביום כדי לעשות זאת בצורה ראויה ועל כן החלטתי בצער לפרוש מעריכת העלון בפרט ומתחום עריכת הלשון בכלל. למרות שכבר איני חלק מצוות עלי צורים, אני רואה חשיבות גדולה בעלון ככלי שמחבר בין הפרטים המרכיבים את הקהילה. העלון הוא במה לכל הקולות שבראש צורים, במה שמשמשת את חברי הקהילה השונים להציף מגוון דעות ונושאים בתחומים שנוגעים לכולנו. גם ממקומי ביציע אני רואה לנכון לקרוא לכל אנשי ראש צורים לשלוח את מילותיהם לעלון. זה הלוח של כולנו, אז בואו לא נפסיק למלא אותו.

לפני קצת יותר משנה פרשתי ממלאכת עריכת הלשון של העלון. היה זה מכורח הנסיבות ועשיתי זאת בצער רב, ולכן שמחתי על ההזדמנות שהציעה לי נעמה - לכתוב קצת על "הימים ההם".

ההצעה הנ"ל של נעמה התכתבה בראשי עם הצעה אחרת שהיא העלתה בפניי - ארבע שנים קודם לכן - לחבור אליה למיזם הקמת עלון לראש צורים. מהר מאוד התברר לנו שהתפרצנו לדלת פתוחה אצל חלק מחברי ההנהלה שחיפשו מי שייקח על עצמו מיזם שכזה, וכך התגלגלה ונולדה ועדת העלון.

עוד כשהרעיון היה בחיתולים כבר היה ברור מה יהיה תפקידי בכוח. הייתי אז בעיצומו של קורס בעריכת לשון והתנדבותי לעלון נתנה לי, מעבר לסיפוק שבעשייה למען הקהילה, גם במה להשתפשף ולהתמקצע בה.

שני האתגרים הגדולים שבהם נתקלתי בעבודה על העלון היו מסגרת הזמנים הדחוקה שמנעה ממני לעבוד ישירות מול הכותבים (דבר בסיסי למדיי בעבודתו של עורך הלשון), והמעבר החד בין כותבים שונים, על מגוון סגנונותיהם ומגוון עולמות התוכן שהביאו אל הכתב.

אתגרים אלו נפגשו במאמצי לשמור על סגנון הכותב בכל קטע שערכת, בד בבד עם שמירה על קו עקבי של עריכה לאורך כל גיליון ובין הגיליונות השונים. אם הייתה חוקה לעורכי הלשון, אזי שמירה על סגנון הכותב הייתה אחד מהסעיפים הראשונים בה. היעדר התקשורת הישירה מול הכותבים (ברוב המקרים), הובילה אותי לקבל החלטות

עת לערוך ועת לקרוא, עת לתור אחר כותבים ועת לכתוב... | אביבית אהרונוף

אפשר לחסוך. יעקב (דרורי - רנבאום) מתנדב להיות העורך הלשוני, נעמה ואני מתנדבות לערוך לסירוגין, ומנדרבות את בנותינו - אורי את אורי - להדק את העלונים. וזהו. כבר אי אפשר להתחרט.... החלום יצא לדרך... ואי אפשר לאכזב... לילה. כולם ישנים. ואוסף הקבצים של כל הכותבים הצדיקים פשוט מסרבים לדור יחד בכפיפה אחת תחת אותו סרגל. עוד שורה קופצת לעמוד הבא - בדיוק בעמוד שצריך לפתוח מדור חדש, ושם בכלל חסר הסמליל שלמרות שנשמר במחשב החליט לעבור לתיקייה אחרת ולא נמצא. והנה הגיע העמוד האחרון - התמונות, אך הן מחליטות לזוז ולקפוץ ממקום למקום כאילו ממקום אחר הן ייראו טוב יותר... ובאותם רגעים אני מוצאת עצמי בשיח מול המחשב (ומול נעמה שכאות הזדהות נשארת ערה עד שהעלון מוכן), מחכה לראות כבר את העלון מודפס ומתפללת שרק בהדפסה שום דבר לא יזוז ממקומו... ובשעה טובה הוא מוכן, אך זה גם האות שצריך להתחיל לעבוד על

כמו הרבה יוזמות ביישוב, גם "עלי צורים" התחיל בשבילים. בימים שעוד היו שיחות בשבילי הקיבוץ ובגני הקוסקוס השונים. וכך, עוד פגישת שבת עם נעמה (דיטור) הובילה להקמת הצוות הראשון של עלי צורים. ישיבה ראשונה - לא בזום - חושבים על שמות, על תדירות העלון, על רעיונות למדורים, על תקציב ועל עוד הרבה נושאים שמביאים את כולנו למספר תוכנות - הרבה עבודה לפנינו, אבל לא מוותרים, וכל חודש יהיה כאן עלון שכולם יחכו לו.... יוצאים לדרך עם פנייה לציבור להציע שם לעלון החדש, שני שמות עולים לגמר - עט ר"צון ועלי צורים - והסוף ידוע. מבקשים מכנה (שכטר) סמלילים לכל מדור - ואלו משתנים תוך כדי תנועה בהתאם להיצע הכותבים ובהתאם לרעיונות חדשים שעולים מעת לעת (ותודה לכנה על הגמישות כל פעם מחדש....). מבינים שלמרות שאושר תקציב מההנהלה להדפסות - אי אפשר לבנות עליו כדי להגשים את כל החלומות ומנסים לראות איפה

העלון הבא... ושוב, מחדש, מחפשים כותבים - מתחננים לכותבים פוטנציאלים - משכנעים כותבים שככה גם עמית סגל התחיל - שאפשר גם בלי תמונה - ואפשר גם בעילום שם.... אבל ללא הצלחה... והתוצאות ממהרות לבוא. צלצולי הטלפון נותרים ללא מענה, אנשים ברחוב ממהרים פתאום, ואני בסך הכל רציתי לחזור הביתה עם הבטחה לכותב/ת לעלון הבא... מאז העלון השתדרג, הוא נערך על ידי כנה בטוב טעם, יוצא אחת לחודשיים, נוספו בו מדורים, חברי מערכת חדשים הצטרפו, ואחרים, ובכלל זה הכותבת, פרשו, ועדיין, בכל פעם שמגיע הגיליון החדש, ומגיע סוף סוף תורי לקרוא אותו, אני נרגשת מחדש, מתרשמת מחדש, ומודה לכל האנשים הטובים שברור שהשקיעו ממייטב זמנם ומרצם כדי שכולנו נהנה מעלון קהילתי, איכותי ומרתק. בחשיבה על הנושא, בחשיבה על הכותבים, בשכנוע הכותבים לכתוב, במרדף היומיומי בעקבות לוח

5 שנים לעלי צורים

הזמנים המחייב ועוד ועוד. וכקוראת נאמנה מנצלת את הבמה שניתנה לי לפנות אליכם הקוראים (שהגיעו עד הלום) להתנדב ולשתף מהגיגי ליבכם בעיתון. יודעת שזה לא תמיד מסתדר - מהקושי לשתף בסיפורים אישיים ועד הקושי למצוא זמן לשבת ולכתוב (ואספר בגילוי לב, שהפעם גם אני מצאתי עצמי עם תשובה "מצטערת, נעמה, אבל אני ממש ממש עמוסה בימים אלו ולא בטוחה שאוכל....") אבל ודאי עכשיו כשהיישוב גדל (ואנחנו בבתים...), זו הזדמנות מצויינת להכיר אנשים, ו/או להכיר את האנשים טוב יותר, וזה עוד לפני שהזכרנו את הנוער המוכשר שבאמצעות העיתון יש לנו הזדמנות אמיתית להכיר ולשמוע את דעותיו. אז אם מגיעים אליכם חברי מערכת עם חיוך רחב - חייכו בחזרה ותגידו - "כן!!!". מקסימום תגלו שהם בסך הכל רצו לשאול אתכם איפה יש בדיקת קורונה....

פניה של קהילה | נעמה דיטור

העבודה על כל גיליון היתה אינטנסיבית למדי, תוך מרדף אינסופי אחרי כותבים פוטנציאליים. כמה משמחת היתה תשובה חיובית כשפנינו לכותב ועוד יותר מרגש היה לקבל את המדור כתוב, במועד, ולראות איך הגיליון הולך ומתגבש לו.

וכשהגיליון יוצא לאור, ההתרגשות באוויר. אנו מפרסמים הודעה בפורום השולחת את הקוראים לאסוף את הגיליון מתא הדואר, ובשבת עולים לביה"כ ומקווים לקבל תגובות. באופן אישי חיכיתי גם לתגובתם של הוריי, הקוראים הנאמנים, ושמחתי לשוחח איתם על הדברים שפורסמו ולשמוע את דעתם, מתוך תקווה שבעוד בתים בראש צורים מתנהל שיח סביב התכנים שבגיליון. תגובות שהגיעו אלינו בשבילים, בפורום ובווטסאפ תמיד שימחו ונתנו כח להמשיך ואת המפרגנים הגדולים ביותר גייסנו עם השנים להיות חברי צוות העלון (אין בזה איום, תמשיכו לפרגן).

לאחר שנתיים של עבודה אינטנסיבית והוצאת גיליון מדי חודש בחודשו, התחלפתי עם אסנת ניר היקרה שקיבלה על עצמה את תפקיד העורכת הראשית ומילאה תפקיד זה בחריצות וביסודיות במשך שנתיים. בשנה האחרונה, בשל אילוצי תקציב ובשל הקושי להתמיד ולהוציא גיליון מדי חודש, עברנו להוציא את העלון פעם בחודשיים, כשאסנת ואני עורכות אותו לסירוגין.

אז מה אאחל לנו ביום חגיגי זה? שנמצא כוחות להמשיך ולהתמיד ולהביא את פניה של קהילת ראש צורים היקרה, מדי חודשיים, ללא הפסקה. שנמשיך לחדש ולהתחדש במדורים, תכנים וכותבים. שנקבל הרבה תשובות חיוביות ושיתופי פעולה מכל מי שנפנה אליו, ושקוראינו היקרים יישארו איתנו, ייהנו מהעלון ולא ישכחו לפרגן.

מי היה מאמין שכבר חלפו 5 שנים מאז יצא לאור הגיליון הראשון של עלי צורים המתחדש. "המתחדש" משום שבשנותיה הראשונות של ראש צורים יצא עלון בשם עלי צורים, אותו ניתן עדיין למצוא בארכיון הקיבוץ, וכששם זה נבחר, מבין מספר הצעות טובות שעלו על השולחן, בחרנו למעשה לחדש אך גם להתכתב עם העבר. הרעיון היה להוציא ירחון שעוסק יותר לעומק בהווי הקהילה, בחיבור בין אנשים, בהיכרות לעומק עם התושבים וגם הצצה נוסטלגית לעבר. השתדלנו להביא מדורים רציניים ומרגשים כמו גם מדורים קלילים ומצחיקים. הבאנו את דברם של בעלי תפקידים וועדות, השתתפנו בשמחות (מדור מאתגר שדורש צינורות מידע פעילים ושיתוף פעולה של החוגגים), ולהבדיל בתנחומים. השתדלנו להגיע לכותבים רבים ומגוונים משלל הגילאים בראש צורים ולתת הרגשה שהעלון הזה הוא של כולם. למעשה, רצינו שהעלון יהיה פניה של הקהילה.

מלבד התוכן, היה חשוב לנו גם שהעלון יהיה מכובד - מבחינת שפה תקינה ונכונה ועל כך היה אמון אחי היקר, יעקב דרורי רנבאום, שלא ויתר והוציא תחת ידו חומרים ערוכים בקפידה.

בשנים הראשונות, עוד ניסינו לעצב לבד את הגיליון, לפני שנכנענו והעברנו את התפקיד לכנה שכטר המקצועית והמוכשרת. הלילות הלכנים לפני הורדת הגיליון לדפוס זכורים לי היטב, כשאביבית ואני מבצעות את עימוד הגיליון לסירוגין. בתחילה עוד שלחנו את הגיליון לדפוס עציון להדפסה אך די מהר העברנו את ההדפסה לענבל במשרד שעבדה בזריזות ובחריצות והגיעה תמיד למועד החלוקה לתאים בזמן.

ראיון עם כנה שכטר – שדכנית הבית החם לחיילים בראש צורים!

אז נכון שהקורונה עדין בחיננו, ונכון שיש סגר ואין סגר ושגרה ואין שגרה ואפילו שלג. אבל במסגרת הטיוולים המותרים של עד 1 ק"מ מהבית, תוכלו ללכת לטיול ממש בתוך ראש צורים, לגן הפינג-פונג ולגלות באזור עבודות בניה נרחבות – הלא זהו מתחם הפעוטונים. בו שכנו בעבר הפעוטונים של ילדי ראש צורים. בחלק מהמתחם, הולך ונבנה בית עבור חיילינו בראש צורים המוגדרים 'בודדים'.

שוחחתי עם כנה שכטר על מפעלה, קבלה, ליווי ושירדוך חיילים בודדים דרך התנועה הקיבוצית לבין תושבי ראש צורים.

משפחות!! זה דבר מדהים, משפחות המוכנות להכניס לביתן אנשים שמעולם לא פגשו ואינן יודעות עליהם דבר. לרוב, השידוכים שלי מצליחים. לפעמים לא, ואז אני מנסה ליצור שידוכים חדשים עד שנוצרת כימיה טובה.

אני מבינה שישנה חשיבות להגדלת מספר החיילים בבית החם, מדוע?

כיום לדוגמא, אם ישנם מספר חיילים שלא יוצאים לשבת, יכול להיווצר מצב בו נשאר חייל אחד בשבת בדירה וזה באמת מרגיש קצת בודד. התכנון מבחינת הבית הוא שבקומה התחתונה של הבית יהיה סלון גדול, מטבח מרווח וחדר אירוח עבור הורים שיבואו לבקר את בנם. בקומה העליונה מתוכננים 12 חדרים עבור 12 חיילים. יש כאן שמירה על הפרטיות של כל חייל וגם יצירת מרחב של תחושת 'ביחד' בבית. יש חשיבות גם ל'ביחד' עם המשפחות המאמצות בישוב אך גם להווי של הבית.

אז אם מתעסקת בשידוכים, יצאו מכאן גם סיפורי אהבה? ספרי איזה פרט קטן שלא כולם יודעים על החיילים.
בעבר כאשר היתה כאן דירה גם לחיילות, גרו כאן חייל וחיילת שלאחר תקופה בצבא הם התחתנו...

את רוצה להוסיף עוד משהו לסיכום?

חשוב לי שבתוך הישוב, לא נקטלג את החיילים כ'בודדים'. הם לא בודדים, נוצרים כאן קשרים הרבה הרבה מעבר לטכניים של ארוחות. יש כאן ממש קשרי משפחה ואהבה. הם בפשטות החיילים שלנו, החיילים של ראש צורים! לסיום, כמה מילים בנימה אישית שלי כרכזת קהילה.

החשיבות של הבית החם ברורה לכולנו. יותר משאנחנו נותנים, אנחנו מקבלים. זו זכות אדירה לתת מקום חם ואוהב לאלו שעוזבים הכל בכדי לשמור עלינו. בקרוב נצא בקמפיין גיוס כספים (פרטים מלאים בהמשך) לסיום מוצלח של בניית הבית החם לחיילים שלנו, כדי שלא יהיו בודדים! אני רואה חשיבות שדווקא אנחנו, חברי הקהילה נהיה שותפים ממש בבניית הבית ולכן נשמח אם כל אחד שיכול ורוצה לקחת חלק, יתרום כאשר ידבנו ליבו וגם ישתף את בני משפחתו ומעגלי חברים וכך נוכל כולנו לקדם ולממש את הפרויקט המרגש הזה – חנוכת הבית של חיילנו.

הי כנה! אז איך בעצם הכל התחיל? איך הגעת לפרויקט הזה?
זה לא סוד שהיו כאן לא מעט חיילים בודדים לאורך השנים בראש צורים. בקיבוצים שונים ברחבי הארץ זה היה דבר מקובל מאז ומתמיד, ואני זוכרת את החיילים הללו עוד מהיותי ילדה כאן בקיבוץ. רציתי להחזיר את הפרויקט הזה לפני כעשור ; אנחנו חיים בתוך קהילה יפה וחמימה עם המון חסד וערכות הדדית פנים יישובית ורציתי לנסות ולתת קצת חמימות למי שצריך מבחוח. פניתי לצבא ובמקביל פניתי למורדי שבט שנרתם לרעיון, והרעיון שב וקם לתחיה.

ספרי לי בבקשה קצת על הדירה בתחילת הדרך.

הדירה היתה היכן שגרה כיום משפחת רוזיאביץ, ולמעשה היתה מורכבת מ-2 דירות מחוברות. לדירה הגיעו 6 חיילים ובעזרתה של לביאה כהן, חברי הקהילה נרתמו לצבוע ולשפץ את הדירה. היתה אפילו דירה ל-3 חיילות, אך לבסוף החלטנו להתמקד בדירת החיילים. הדירה הגיעה לתפוסה מלאה, אך לפני כמה שנים העברנו את הדירה למגורים זמניים. הדירה כיום יכולה לאכלס 4 חיילים בלבד. הזמני, הוא כבר כמה שנים, ועכשיו סוף סוף נוכל להגדיל את מספר החיילים בעזרת הבית החם שהולך ונבנה.

אילו סוגי חיילים המוגדרים בודדים מגיעים אלינו?

ישנם 2 סוגים של חיילים: 1. חוצצניקים – מה שנקרא. חיילים שמשפחתם נמצאת בחו"ל ובאו לשרת בצבא. 2. ישראלים – חיילים שמכורה נסיבות חייהם אינם יכולים לחזור לביתם וזקוקים למקום לגור בו.

אז מה זה בעצם אומר שאת השדכנית של החיילים?

כאשר התק"ם פונה אלי, אני לא יודעת את מי אני מקבלת, זו תמיד הפתעה מבורכת. התפקיד הראשוני שלי הוא לשרך בין החייל לבין משפחה מאמצת בישוב. אני מפרסמת בפורום היישובי שעתיד להגיע חייל לישוב ואני מחפשת עבורו בין 2 ל-3 משפחות מאמצות. הסיבה שחייל מקבל יותר ממשפחה אחת, היא גם לגוון לחייל את החופשות כאשר הוא מגיע וגם לחלק את הזמנים בצורה שתאפשר גמישות למשפחות לארח ואף לנסוע לשבתות וכד'. כאשר אני מפרסמת הודעה כזו פונות אלי בדרך כלל כ-10

ודעתנו חשובה לו מאוד. בין אם הסכמנו ובין אם לא, הוא יידע אותנו על כל בחירה שעשה וביקש לשמוע את דעתנו. סיפור אחד קטן משקף, לדעתי, את הקשר המיוחד שנוצר בינינו. בתקופה מסוימת נוצרה לחייל שלנו הזדמנות לטיול ארוך בחו"ל. אחרי התלבטות ובחינת מספר אפשרויות החליט לטוס לבדו לדרום אמריקה לתקופה של כחודש. המחשבה שהוא יטייל לבדו ביבשת הרחוקה בלי שאף אחד בעולם יודע מה אתו ומה שלומו הייתה קשה לי, וחששתי מאוד מהנסיעה שלו. מצד שני, החייל שלנו התרגל, מאז שעזב את בית הוריו בגיל 14, להסתובב בעולם מבלי ליידע ולשתף אף אחד, ומבלי שמישהו ידאג לו. באופן אמיתי הוא לא הצליח להבין למה אני דואגת, ולמה אני מבקשת ממנו ליצור איתי קשר לפחות פעם בשבוע. שוחחנו מספר פעמים על כך, והוא פשוט לא הצליח להבין את דאגתי, ואני מצדי לא הצלחתי לשחרר. הגיע תאריך הנסיעה, וכאן התרחש פלא אמיתי, לאורך כל תקופת הנסיעה הוא שלח תמונות ויצר קשר מיוזמתו לפחות פעמיים בשבוע. העובדה שיצר קשר מיוזמתו כל כך הרבה פעמים מעידה לדעתי, שהוא הבין והרגיש, שאני לא סתם נודניקית (אני מקווה.. לכו תדעו..). אלא שהדאגה שלנו כנה ואמיתית מתוך אהבה ודרישת שלומו.

בתום תקופת הצבא והשלמת 12 שנות לימוד (וכל הכבוד לחיילות המופלאות של מחווה אלון על השקעתן!), השתחרר החייל שלנו מהצבא ונשאר לגור במשך מספר חודשים בדירת החיילים בראש צורים. היום אנחנו מהווים עבורו משפחה לכל דבר ועניין. למסיבת השחרור שלו הזמנו מספר חברים שלו מהצבא וכמה משפחות מראש צורים שהיה בקשר עִמָּן, והיה מרגש מאוד לראות איך הוא מציג אותנו בפני חבריו ממש כמשפחה. גם היום, כשהוא כבר אינו מתגורר בראש צורים, אנחנו בקשר צמוד אליו, ממשיכים ללוותו כמשפחה בנפתולי החיים. בתקווה שהקשר החזק והמשמעותי שנוצר יהיה חזק מכל רעידות האדמה שהחיים זימנו לו בעבר ובוודאי שעוד זימנו לו בעתיד.

מודים על הזכות והחווייה להיות משפחה מאמצת לחייל בודד. לא מצטערים על הניסיון הראשון שלא צלח, ושמחים על הניסיון השני שזימן לנו בן משפחה נוסף.

לפני כעשר שנים נענינו לקריאה של כנה שכטר לאמץ חייל שהגיע לדירת החיילים הבודדים בקיבוץ. במשך מספר חודשים החייל התארח אצלנו ואצל משפחה נוספת, וניסינו ככל שהיה ביכולתנו ללוותו בשירות הצבאי, ולהיות בית חם עבורו כאשר הוא יוצא לחופשה מהצבא הביתה. לצערנו, לאחר מספר חודשים החייל שאימצנו עזב את ראש צורים והמשיך לדרך אחרת. לא אכחיש, היה זה אירוע שהיה לא פשוט עבורנו כמשפחה. תחושה מסוימת של כישלון. טרחנו והכנסנו אדם שהיה זר לביתנו, הילדים לאט לאט נפתחו, גם אנחנו נפתחנו, ארוחות שבת נסבו סביבו, והתחושה שלא הצלחנו לספק לו את התמיכה והחום שהוא זקוק להם כל כך, הייתה מאכזבת. גם תיווך הסיטואציה מול הילדים לא היה פשוט, ועל חלק משאלותיהם הטובות לא נותר לנו אלא לענות בפשטות כי איננו יודעים את המתרחש בנפשו של אדם.

מספר שנים לאחר מכן, החלטנו לקפוץ שוב למים ולהיענות לקריאתה הנוספת של כנה לאמץ חייל בודד חדש שהגיע לדירת החיילים הבודדים.

לכל חייל בודד סיפור חיים מורכב משלו, ולעיתים נדמה כי רק הבדידות היא אותה בדידות.

הפעם היה מדובר בחייל שעזב בגיל 14 את משפחתו בחו"ל, ובהמשך התגלגל לארץ בדרך לא דרך. גם הפעם הילדים לאט לאט נפתחו כלפי זר חדש שנכנס לביתנו. גם הפעם סעודות השבת החלו יותר ויותר להתמקד סביבו. הפעם, בניגוד לפעם הקודמת, בשל היות החייל לבדו בארץ, אנחנו היינו אנשי הקשר הרשמיים שלו מבחינת הצבא והרשויות השונות. זכינו ללוות את החייל שלנו במהלך כל שירותו הצבאי. נסענו לכל הטקסים, היינו בקשר עם מפקדיו, דאגנו לו כשהיה חולה, והיינו הכתובת עבורו כאשר "הסתבך בצרות"... חגיגות ימי הולדת משפחתיים, מתנות, חופשות, שבתות ועוד ועוד, אבל בעיקר, אוזן קשבת ובית חם.

עם השנים הפך החייל לבן משפחה של ממש. הדבר התבטא בעשרות דברים קטנים, כגון: עזרה במטלות הבית, סיוע בקניות, עזרה עם הילדים הקטנים, התייעצויות לגבי עתידו, יצירת קשר עם משפחתו בחו"ל ואף מפגש מרגש עם אביו שלא ראה זמן רב, ועוד. עד כדי כך הפך החייל לבן משפחה שפתאום שמתי לב שהוא מתייעץ אִתנו בנושאים שונים,

אביו של יהושע, הרברט (Herb), כדי לבשר לו על פרויקט בניין הבית לחיילים בודדים בראש צורים, שגם יהווה הנצחה ליהושע. אביו סיפר כי לאחרונה התאלמן מאשתו, שהייתה ה"ציונית" במשפחה. כל שנה, עד הקורונה, הקפידו להגיע לישראל ביום הזיכרון ועלו לקברו בהר הרצל, והוא מקווה לשוב ולבקר בישראל, ואף לראות את ה"בית לחיילים" בראש צורים. ההורים שמרו על קשר כל השנים עם קרן, חברתו של יהושע, שהתחתנה ובנתה ביתה בישראל. בנוסף שמרו על קשר עם ארי פולד הי"ד (ששירת עם יהושע) שהיה מארגן את טקסי האזכרה כל שנה עבור יהושע. בטוויסט אכזרי של הגורל, גם ארי נרצח לפני כשנתיים וחצי, במתחם רמי לוי.

אביו מאוד התרגש מהשיחה ומכך שזוכרים לטובה את יהושע בנו ושעוד אנשים חדשים יכירו אותו.

מפעל "בית לחיילים בודדים" נותן בית חם ומשפחות מלוות לצעירים ערכיים שבחרים לעלות ארצה ולשרת בצה"ל. בסופי שבוע, כשחיילים אחרים נוסעים הביתה, החיילים הבודדים מקבלים גם הם מעטפת משפחתית ותמיכה רגשית ואהבה. פתאום אפשר להזמין אנשים לטקסים, ויש אנשים שאפשר לשתף בהישגים ובכישלונות. יש "אחים ואחיות" צעירים, שגאים ב"אח" הגדול החייל. בני משק המקבילים אליהם בגיל גם מתחברים איתם, ומשתפים אותם בפעילות החברתית. המשפחות מהוות "מבוגרים אחראיים" לייעוץ, במיוחד לקראת הצעדים הבאים שלהם, כששחרורם מצה"ל מתקרב. בהחלט יש כאן נתינה וקבלה, בשני הצדדים.

נזכור תמיד את יהושע, "החייל שלנו", בחיבה ובהערכה.

את יהושע פרידברג הי"ד היכרנו בחודשים שגר בראש צורים כחייל בודד. בתקופה זו, לפני 28 שנה שהו בקיבוץ מתנדבים, חיילים בודדים, חיילי נח"ל וזמניים שונים שאומצו ע"י משפחות בקיבוץ. יהושע גדל במונטריאול שבקנדה, למד בבתי ספר יהודיים והיה פעיל מאוד בקהילה, העביר שיעורי תורה והדריך נוער וילדים. בחור אהוב, ספורטאי, מוערך ומאד ציוני. יהושע עלה לארץ לאחר סיום לימודי תואר ראשון בכלכלה, ולמד בישיבת "מכון מאיר"

עד לגיוסו לצה"ל. בשנת 1992

התגייס לחטיבת גולני מתוך רצון לתרום ולהיות חלק מהעם והמדינה והיה לחייל מצטיין בפלוגה. יהושע אומץ במשפחתנו הצעירה במהלך שירותו הצבאי. כחייל קרבי היציאות לא היו צפופות ובשבתות שהצליח להגיע לקיבוץ ביקר והתארח אצלנו לסעודה שלישית. אנחנו זוכרים בחור רציני, נעים הליכות ומרשים במראהו ובדיבורו. שיער וזקן עם ניצנים ג'ינג'יים, דיבור לרוב בעברית, מתמודד עם השירות הצבאי ומחויב לאתגרים בהם בחר. בשבת האחרונה אצלנו, אף הזמין את חברתו, קרן, ושמחנו להכירה.

לצערנו הרב, ההיכרות לא נמשכה זמן רב ומסלול חייו נקטע באכזריות ב"ט באדר תשנ"ג 12.3.1993. בתחילה נעדר יהושע באופן לא מוסבר כשלא הגיע למבחני הקצונה שנסע אליהם. את ההשערה שניסו להעלות כי שם קץ לחייו דחינו מכל וכל כלא הגיונית ולא מתאימה. ימים עברו בדאגה רבה על הוריו שהגיעו מקנדה. רק לאחר זמן מסוים התגלתה גופתו ליד צומת נווה אילן והחקירה העלתה כי נחטף ע"י מחבלים מהטרמפיאדה בכניסה לירושלים ונרצח ביום היעדרותו.

לאחרונה, מורדי יצר קשר עם

חורשה לזכר יהושע פרידברג יער המגינים

טוב, אז למרות הקורונה והמצב הלא פשוט של הסגר (בטוחה שכל אחד חווה את המצב אחרת), לא התייאשנו! הנוער ממשיך בהתנדבות מידי שבוע בסיירת רז, פינוק החיילים עם מרק בכל מוצ"ש, פינוק החיילים באופן ספונטני באמצע השבוע ועוד ועוד... בנוער יש קבוצה מדהימה של "עידוד בבידוד" כך שכל נער או נערה שנכנסים לבידוד מקבלים יחס/פינוק מתוק והרגשה שהנוער שם בשבילו! זאת ההזדמנות להודות להם על הטוב הגדול שהם מעניקים. הקמנו מועצת נוער כדי שנוכל יחד לעשות את הדברים הכי מדויקים ונכונים לנוער. את החודש פתחנו בשיחה מרתקת ומעשירה עם אחד

מאנשי הצוות של רטורנו שבעברו היה מטופל שם בעצמו. בעקבות הסגר וההנחיות של צוות קורונה, לא יכולנו להיפגש פיזית ולכן עשינו גמד וענק. היה כל כך כיף לראות איך כל אחד ואחת נתן. וקיבל. מחברה שלא בהכרח חברים שלו, ובכל זאת השקיעה. עשינו תחרות צילום טבע לכבוד ט"ו בשבט וגילינו המון כשרונות שיש לנו בנוער! הצלם הזוכה זכה במגש פיצה [תודה ליאיר הכהן ונעם לוריא השופטים]; אומנם הסגר נגמר, אך עדיין הקורונה באוויר. מקווה שאתם מצליחים למצוא את הטוב גם בתקופה הלא פשוטה שבה אנו נמצאים.. מזכירה שוב לכל חברי הנוער שאני כאן לכל דבר!

דבר שינדלר ועדו הכהן

חג הפסח הוא הזדמנות מצוינת בשביל כל אחד מאיתנו, לחשוב על דבר אחד שבו אנחנו רוצים להשתפר. דבר אחד שאנחנו מעט "מצרים" בו - ולעקור אותו מן הלב. לגאול את עצמנו במישור אחד מה"מצרים" שלנו.

מאחלים לכולם חודש גאולה שמח וכשר! סגל הסניף, עידו ודביר.

סניף וקהילת ראש צורים היקרים, ה' עמכם!

אנחנו במהלך מבצע חיסונים לאומי, ומתוכו ניתן כבר לראות את סוף המשבר האחרון, ממש מעבר לפינה.

אנו נכנסים כעת לחודש ניסן. חג הגאולה והישועה. אז חוץ מליל הסדר הנהדר שכל אחד יבלה עם משפחתו וקרוביו,

הבית. ובכן, טעינו. זאת הייתה דווקא הזדמנות לצבור עוד ועוד בלגן נטול מסגרת ופרופורציה. פסח זאת אחלה הזדמנות לפנות את מצבורי הבלגן שצברנו בשנה של סגרים בבית. עכשיו כששגרה כבר מסתמנת באופק זה הזמן למיין, להוציא, לתרום, לזרוק – מה שלא תעשו, רק אל תישארו עם הבלגן. הלבשה ועיצוב של בית יכולים להיעשות רק על תשתית מאורגנת, ומסודרת.

להשתמש בקיים חשבו אילו רהיטים שיש לכם כדאי לחדש. דרך נפלאה לחדש היא שימוש בצבע. אפשר לצבוע רהיט ישן, או לחדש רהיטים ע"י החלפת ידיה. אפשר להסב את השימוש של הרהיט לשימוש אחר. לדוגמא, בחדרי שינה קטנים אני אוהבת להשתמש בשרפרף עץ פשוט של איקאה בתור שידת לילה. ריהוט גן למשל, יכול בהחלט גם להיכנס הביתה. צביעת משקופים ודלתות מחוללת שינוי עצום בבית, ותוכלו לעשות זאת בעצמכם. חג פסח והאביב קוראים לנו לפתוח חלונות ולהכניס את ההתחדשות שבחוץ פנימה לביתנו. זכרו, גם שינויים קטנים עשויים לתת הרגשה משמעותית של התחדשות ושמחה. סיימתי!!

נורית: אכן זו תקופה מאתגרת ופתאום אחרי שנים שחיים היה עובד בשעות לא שעות, המצב התהפך ואני זו שיוצאת בזמנים מוזרים. הילדים הגדולים עוזרים מאוד, וחיים מגבה אותי כשצריך. לפעמים באמת קשה, אבל מסתדרים.

מה החלום? איפה נראה אתכן בעוד 10 שנים?
שירה: כיום אני עובדת במחלקת ילדים ובטיפול נמרץ ילדים בבי"ח הר הצופים. החלום שלי הוא להמשיך ללמוד ולהתפתח בתחום. בינאר אני מתחילה קורס התמחות בטיפול נמרץ בילדים.

נורית: החלום שלי הוא לעבוד במיון, אולי במיון ילדים. אני נמשכת לאקשן, לקצב המהיר, ולאתגר. להכניס קצת רוח משלי למקום. וכשמדובר בילדים – זה עוד יותר חשוב.

לסיכום – אתן שמחות בהחלטה? ממליצות עליה?
שירה: אני שמחה מאוד בהחלטה שקיבלתי וממליצה מאוד לכל מי שאוהב את התחום הטיפולי או הסייעודי לצאת לדרך ולממש את החלום, ואף פעם לא מאוחר מדי. יש תחומים רבים במקצוע ותמיד אפשר למצוא את התחום שאוהבים. זה גם מאפשר גיוון במהלך שנות העבודה. נורית: זו כמובן, החלטה שלא מתאימה לכל אחד. מרגע

השילוב של זמן ממושך שבילינו לאחרונה בבית ופסח שמתקרב, גרם לרבים מאיתנו (או שמא לומר רבות?...?) רצון להתחדש ולרענן את הבית. אז לפני שאתם יוצאים למסע קניות, הנה מספר עצות קלילות שיעזרו לכם להגיע לבית הרמוני ונעים. לפני הכול וחשוב מהכול: תכנון דבר ראשון חשבו מה מפריע לכם בבית, ומה בדיוק הייתם רוצים לשפר. אילו פינות בבית אתם אוהבים ואילו פינות מפריעות לכם? נסו לדייק מה מוצא חן בעיניכם בפינות שאתם אוהבים? הארגון? הסדר? הצבעים? האם השינוי שאתם רוצים לחולל הוא בשל צורך שיש לתת לו מענה?

חשבו מהם ההרגלים שלכם כמשפחה. האם יש מקום לכל הספרים שלכם, או שהם מסתובבים בבית ללא מקום מתאים? אתם ממש אוהבים לארח, אבל מוצאים את עצמיכם מצטופפים סביב שולחן קטן מדי? עובדים מהבית, אבל אין לכם פינה של שקט?... אז החלטתם מה בדיוק אתם רוצים לשנות ולשפר, נסו להגדיר לעצמכם את הסגנון והטעם שלכם. אם נצא ממוקדים לא נתפתה לקנות פריטים שאינם מתאימים לנו. נוכל לראות פריט יפה, כזה שאנחנו אוהבים ועדיין לדעת שהוא פשוט לא יתאים. קרה לכם שיצאתם לקנות פריטים חדשים לבית, ופתאום בבית גיליתם שזה פשוט לא "עובד"? שסתם העמסתם על החלל ולא שיפרתם אותו כלל?

לרוב זה קורה מפני שלא הגדרנו לעצמינו בדיוק מה אנחנו הולכים לרכוש, ומה המראה שאנחנו מנסים לשוות לבית. לפני צאתכם למסע קניות דייקו לעצמיכם את הצורך. החליטו מראש מה אתם הולכים לרכוש, ודמינו את המראה שאתם רוצים שהבית יקבל. כך תוכלו ליצור מראה הרמוני ואחיד.

סדר, סדר, סדר אווררו את הבית מציוד מיותר וסדרו אותו.. למי מאיתנו אין חדרים שלמים מלאים בבלגן? פינות ומגירות שאין לנו כוח להתמודד איתן מרב גיבוב של ניירת או צעצועים?

הממ"ד שלנו הוא כרגע חדר הנצחה לקופסאות אחסון מלאות אבק של בגדים שקטנים על הילדים, חוברות עבודה שהם כבר סיימו, אבל מי יודע אולי עוד נצטרך אותם, וערמות של כבלים שלא ברור בדיוק למה הם מתאימים אבל חבל לזרוק. בסגר הראשון עוד חשבנו שזאת תהיה ההזדמנות לסדר את

שנרשמתי ללימודים שמעתי על נשים רבות בסביבות גיל 40 שהסבו את מקצוען לאחיות. לי זה מתאים, ועושה אותי מאושרת. אני בהחלט חושבת שזה גיל בו החיים קצת מתאזנים, הילדים גדלים, הבית יותר יציב וזה הזמן לבדוק תחומי עניין חדשים, לשאול את עצמי אם המקום הנוכחי שלי הוא המתאים לי, הוא הנכון לי. ואם לא – להעז ולצאת לדרך חדשה לפני שנזדקן ויהיה מאוחר מדי...

ממש לפני סיום שאלנו את שירה ונורית על רגע מרגש ושתייהן ענו מיד: ברור! חיסוני הקורונה!
נורית: עם הגעת חיסוני הקורונה לארץ, זכיתי לקחת חלק במבצע "תן כתף" ולחסן ביחד עם אחיות נוספות את

הצוותים הרפואיים בבית חולים הדסה עין כרם. התחושה שאני חלק ממשהו שמקדם את היציאה שלנו מהתקופה הזו, מילאה אותי בהרגשה טובה ושכנעה אותי עוד יותר שבחרתי נכון!

שירה: גם אני זכיתי להיות בין האחיות הראשונות שחיסנו צוותים רפואיים ובהמשך כמובן את שאר האוכלוסייה, וזה בהחלט רגע מרגש! הידיעה שאנחנו חלק ממהלך היסטורי של שינוי ותחילת היציאה ממגיפה עולמית, זו הצלת חיים במובן הכי פשוט וברור. ברגעים כאלו אני יודעת שבחרתי הכי נכון ומדויק עבורי!

מן הנעשה בענף המטעים בשנת הנטיעות תשפ"א:

עקיבא יעיר

בני שנתיים. האתגר והקושי בגידול האוכמניות מתמקד בשני תחומים: האחד, הקטיפ הידני העדין והסלקטיבי, כאשר מייעדים את הפרי למאכל טרי. הגורם השני הוא דרישות הצמחים לקרקע מיוחדת כמו ברמת הגולן. לדאבוננו, הקרקעות בגוש עציון הינן גירניות ואבניות והגיר גורם לקרקע להיות בסיסית, לכן יש להשקות באופן מדויק ביותר עם דשן חומצי. פרי האוכמניות הינו עדין ורגיש ומבשיל בהדרגה בקיץ ובסתיו, לכן יש לגדלם בתוך מנהרות שהן כיסוי רשת להגנה מפגעי הקרינה של הקיץ ורוחות החורף וכן מפני מזיקים שונים שלא יפגעו בפירות העדינים. רק כך נוכל לגדל פרי בריאותי נקי ואיכותי ללא ריסוסים ופגעים. הקטיפ יותר עדין מקטיפ הדובדבן וצורך הרבה עבודת ידיים וגם אריזה מדויקת יותר באריזות קטנות ויפות.

אנו נגדל בעז"ה 4.5 דונם במנהרות רשת, הצמחים יגדלו על גבי מצעים מנותקים בתוך דליים גדולים. התשתית וההקמה מהווים השקעה כספית גדולה אך התחשיב הכלכלי מראה ריווחיות גבוהה במיוחד. יתרון נוסף בגידול האוכמניות שהוא מאפשר לבני ובנות ראש צורים להשתלב בעבודת הקטיפ והאריזה ובטיפול בפרי, בעיקר בתקופת החופשה הגדולה בקיץ, וכך בהמשך הצעירים יצטרפו לחקלאות. אני מקווה שהובלה כלכלית של מרכז המשק וועדת חינוך יעודדו את צעירי ראש צורים לעבוד בעצמם בקטיפים. אפילו שכיום קטיפ הדובדבן מסתמך על העבודה של "תיכון נחלין". אכן יש רצון טוב של כל הגורמים וילדי ראש צורים הוכיחו השנה שהם יכולים לקטוף יפה.

● ציבור המטיילים סביב ליישוב היה יכול להבחין עוד בקיץ ואחרי קטיפ הדובדבן שחלקות רבות נעקרו עקב תמותת עצים. החלקות האלו ניטעו בשנות ה-70, ה-80 וה-90 והן נתנו את פירותיהן שנים רבות. כעת החלקות

● הנביא יואל, חוזה בפרק ד' פסוק י"ח "והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס והגבעות תלכנה חלב וכל אפיקי יהודה ילכו מים". אכן אנחנו מממשים את החזון ומיישמים את החקלאות בארצנו, בהר, הן בענף החלב והן במטעים הפורחים וביינות המשתבחים בהרים.

● בשנה האחרונה ישנה התפתחות נוספת בענף החקלאות הצומח במטע ובכרם. ההנהלה הכלכלית הקודמת בראשות חיים ראש, והנוכחית ובראשה דודי בן זאב מרכז המשק ודניאל חפץ "יושב ראש הדירקטוריון" החליטו לקדם את הענף בנטיעות חדשות וגידול חדש!

● הגידול הוא "אוכמניות" בסככות רשת. בצד המזרחי של היישוב ובתוך גדר המערכת. בעבר הרחוק עשינו ניסיון בגידול זה ליד מטע הקיווי, אך לדאבוננו אז, לא הצלחנו בו, עקב חוסר ידע וניסיון והדרכה בכל הארץ. כעת לאחר שנות ניסוי בגולן ובעזרת המחקר והפיתוח של מו"פ ההר המרכזי, האיזורי, יש ידע רב והדרכה טובה יותר והגידול התקדם עד כדי כך שמכונה "הזהב הכחול".

● צמח האוכמניות שייך למשפחה הבוטנית "האברשיים", דרך אגב, גם העץ היפה בעל גזע אדמדם "הקטלב" שייך למשפחה זאת, ופירותיו גם הם טעימים מאוד כאשר הם מבשילים. בצפון אמריקה, מקום המוצא של מיני "האברשיים" ישנם מינים של אוכמניות עשבוניים ועצים ושיחים. מגדלים שם שטחים רחבים והקטיפ נעשה בעזרת מכונות, כמו הוצרת של הענבים. הפירות עסיסיים ומיועדים למאכל בתוך ריבות ויוגורט. מבחינה הלכתית צמח האוכמניות נחשב עץ בעל גזע קבוע החייב דיני עורלה ונטע רבעי. אנחנו נשתול צמחים חלקם בני שנה וחלקם

הקורונה, לשמחת תושבי הגוש והאיזור.

● כל תחום חקלאות הצומח - מטעים, כרמים וכו' עומד בתקופה הקרובה תחת איום של תוכניות הבניה של המועצה האזורית. כידוע, המועצה מתכננת להקים שכונות מגורים על שטחי החקלאות שלנו במשואות יצחק הישנה, אני מציין זאת בדאגה רבה, אדמת משואות הוכשרה וסוקלה וניטעה על ידי מתיישיבי משואות יצחק בשנות הארבעים,

בידיהם ממש, במזחלות וסוסים לפני עידן הטרקטורים. אנשי משואות נטעו כרם ומטע שזיפים לתפארת ונטעו עצי אורן בגבעות הטרשיות. ישנם עוד עצים שעדיין עומדים וצומחים מאז. המטעים נעקרו בידיהם הזדוניות של הערבים שהרסו את הגוש. בתוך השטחים ישנם שרידים עתיקים ומעיינות. וכן שטחי

חקלאות שהשקענו בהם שנים רבות של הכשרה וניטעת מטעים בכרמי יין. הסביבה הטבעית זאת עומדת בפני הריסה לקראת הבניה המוגזמת המתוכננת. אפשר לציין כי למועצה ישנם שטחי בניה מספיק גדולים במקומות שאין אפשרות לגידול חקלאי בשטח הטרשי וכן באיזור הגוש המזרחי. באיזור תקוע אין שם בעיית בעלות ואין חקלאות משמעותית. שיקול נוסף: אנו משקים את הכרמים במי השקיה בשימוש חוזר, מי הקולחין של כל הגוש ואפרת מוזרמים לבריכות טיהור ואנו משקים בהם את שטחי החקלאות במקום שהמים ישפכו לואדי ויזהמו את הסביבה, כך יש תועלת כפולה בגידולים החקלאיים.

● מבחינה ארגונית ענף המטעים של ר"צ פועל בשיתוף עם מטע מגדל עוז בניהולו של צביקה קליין. לקראת השנים הבאות מתוכנן איחוד המטעים וזאת עקב מיעוט שטחים לר"צ והצוות הקיים המתבגר. אני מקווה שהענף ימשיך להתפתח ואציין את הנושא של כניסת דור צעיר לענף החקלאות הצומח. האתגר היפה לנטוע ולגדל את פירות הרי ישראל, נותן סיפוק ועניין והתמחות מקצועית. אפשר לפתח את הגידולים לכיוונים חדשים כמו האוכמניות החדשות, או פרחים או ירקות קיץ וכו', וכן ללמוד בפקולטה לחקלאות.

● אנחנו הדור הקיים נשמח לקלוט צעירים. אך לשם כך צריך לשנות את הגישה של ההנהלה הכלכלית שיתחילו דווקא לעודד צעירים מראש צורים על ידי תמריצים, הן בענף בעלי החיים והן בענף הצומח, כדי שנשמור על האופי החקלאי של היישוב למען הדורות הבאים. כמאמר הנביא הושע פרק י"ד פסוק ח' "ישובו יושבי כְּצִילוֹ יִחִיו דָּגָן וְיִפְרְחוּ כִגְפֶן, זָכְרוּ כִיִּין לְבָנוֹן"

והקרקעות מנוקות ומוכשרות בצורה מיוחדת לנצל כל דונם וכל טרסה אפשרית ואפילו של אדמה גירנית ביותר שתהיה מתאימה לגידול גפנים. אכן הפעם הוחלט בצדק לנטוע כרמי יין סביב ליישוב ליד הדובדבן. הכרמים האלו מיועדים ליקב גוש עציון וליקב טפרברג. בשנים האחרונות נוצר מחסור בכרמי יין איכותיים כך שהיקבים זקוקים לכרמים חדשים בהר. המחסור הזה נובע מפגיעה של וירוס גפנים שהתפשט בכל הארץ. אותו וירוס גורם לניווך

הגפנים ויוצר שלכת מוקדמת: העלים מאדימים מוקדם ולא מייצרים סוכרים, אז היבולים הולכים ומנמיכים והענבים לא מגיעים לרמת הסוכר ולצבע הנדרש ליין איכותי.

● השנה לאחר הבציר נעקרו שתי חלקות של ענבים אדומים במשואות יצחק הישנה, חלקות וותיקות אך נגועות בוירוסים

עד כדי כך שהיקבים לא היו יכולים להשתמש בענבים אלו, ולא היתה לנו ברירה אלא לנטוע, כלומר לעקור ולהכשיר מחדש את החלקות ולנטוע מחדש לאחר השמיטה הבאה עלינו לטובה.

● עוד בחודשי הקיץ לפני ט"ו באב שעבר נטענו 15 דונם ענבים אדומים עבור יקב גוש עציון. החלקה היתה מושבתת ארבע שנים ובשנים אלו הקרקע התנקתה מהוירוסים שפגעו בכרם הקודם. השתילים היו קטנים ביותר בשיטת חישתיל (שתילים קטנים כמו שתילי ירקות) ואף על פי כן - השתילים נקלטו היטב והכרם החל את שנתו הראשונה. נתראה בעז"ה בחגיגות חילול נטע רבעי עוד שלוש שנים.

● גידול הדובדבן שונה מהכרמים בכך שהוא צורך אקלים קר כמו באירופה. לצורך התעוררות ופריחה באביב לעצי הדובדבן נחוצות הרבה יחידות קור, ובשנים האחרונות בערך משנת 2000, ההתחממות הגלובלית משפיעה בכך שהחורפים הרבה פחות קרים ובאביב יש יותר חמסינים אשר פוגעים בחנטה. ציבור המבוגרים שזוכר את התקופה הקודמת שהיו עשר פעמים שלג בחורף חש בעצמו את ההתחממות כך שהיבולים בדובדבן לא יציבים והמחירים לא מובטחים כל שנה. אכן האקלים משפיע על היבולים. ניתן להתגבר באופן חלקי על בעיית החום על ידי נטיעת זני דובדבן חדשים אשר נזקקים לפחות יחידות קור, כפי שעשו זאת משקים אחרים בגוש עציון, ואני מקווה שאכן נחזור לנטוע חלקות פנויות בדובדבן מתוק ויפה. אציין שישנו שטח גדול בצד המערבי של לולי רבדים אשר פנוי מכרמים שנעקרו לפני שנתיים וכך נוכל בעז"ה לחזור ולקיים כבעבר את פסטיבל הדובדבן לקטיף עצמי אחרי

האישה במרכז ונותן לה מענה טכני, אך כל כך הרבה מעבר לזה, גם מענה רגשי לצורכי האישה בתוך העולם היהודי. כשפתחנו את החנות, אנשים מסביב הרימו גבה. בחודשים הראשונים שמעתי הרבה תגובות: איך יכול להיות שבמקום כל כך מרכזי תקום חנות נשית אינטימית? למה את חושבת שנשים יעזו להיכנס לחנות שלך שנמצאת באזור דתי?

הציבור לא הבין את החשיבות של העניין, וגם אני אולי, באיזשהו מקום חששתי, אך בתוכי הבנתי את החשיבות, והתפללתי שגם הם יצליחו לראות את האור שאנחנו מתעודות להביא לעולם, ולכן הלכתי על זה עם כל הלב והאמונה, וקבענו עובדה בשטח, השקענו עבודת חינוך רבה ונעזרנו גם בגופים נוספים. סייעה לנו גם החזרה לטבעיות ולנשיות שמתרחשת באופן כל כך מרגש בשנים האחרונות בציבור הדתי. היחס לגוף מתחיל להיות חיובי ולאט לאט מחלחלת ההבנה, שאין מה להתבייש בתחום, ושיש דרך בטוחה לטפח ולהרגיש נשיות במלוא הדרה יחד עם חיבור לצניעות ויהדות ללא פשרות.

בחנות שלי יש צוות נשים מדהים שמלווה ברגישות וסבלנות אין קץ את הנשים והנערות שמגיעות אלינו כל יום על מנת שיזכו לקבל את מבוקשן, וירגישו הכי נוח בעולם בכל שאלה. בתוכן גם רינת לוי שהייתה בצוות הראשון של החנות בשנה הראשונה בה הקמנו את She נשי. כל כך מרגש להסתכל לאחור ולחשוב על כל הרגעים שעברנו יחד כדי לבנות עולם מיוחד, במיוחד לנשים שלנו! מדי יום אנחנו פוגשות בחנות נשים שבוחרות להתייחס לגוף שלהן בכבוד ובאהבה, וזה בא לידי ביטוי גם בבחירות שלהן בתחום ההלבשה התחתונה, ובמוכנות שלהן להשמיע, לשמוע ולקבל עצה.

מרגש לראות את השינוי בהתייחסות של הנשים לנושא, מדבר שהוא פרקטי, מסתיר, סודי, זניח, למשהו שהוא מעצים, משמח, מפנק, מחזק.

בשנים האחרונות כחלק מהמהפכה הנשית, אחרי שיח רב עם לקוחות, הגענו להבנה שבתחום חיי האישיות והזוגיות יש הרבה בורות, כאב וסבל שניתן לפתור בעזרת ידע, כלים נכונים וכמובן הכוונה ורגישות תוך הקשבה לכל אישה ולסיפור שהיא עוברת עם עצמה ועם הזוגיות שלה. התייחסנו לנושא ברצינות, למדנו אותו לעומק מכל הבחינות והחלטנו להיכנס בחיל ורעדה לתחום של העצמה זוגית בחיי האישיות, תחום שמוסיף אהבה, שמחה ואור לזוגות רבים. זה לא היה פשוט.

כצפוי, גם בנושא הזה הורמו הרבה גבות ותמיד מתקבלות שאלות וחששות לפני ההרצאות וגם לאחריהן תוך כדי סקרנות גדולה וצניעות מרגשת. מאחר שהתחום היה ועודנו בחיתוליו, וחסר לזוגות ידע רב בנושא. יצאנו בסדרת הרצאות הסברה ברחבי הארץ שהשתתפו בה מעל

איזו זכות לכתוב כאן, בעיתון המקומי של ראש צורים, ביתנו בשנים האחרונות, ולספר על העסק שלי, ואולי יותר נכון לומר הלב שלי, בשנים האחרונות.

בצאלל ואני בנינו את ביתנו בראש צורים כבר לפני 15 שנה. אני בעלת תואר בפסיכולוגיה ולמדתי גם קורס "מדריכת הבית היהודי" של מכון פוע"ה במחזור הראשון, וכן במרכז יה"ל מדריכה לחיי אישות. קורסים אלה פתחו את ליבי לעולם הזוגיות והנשיות בפרט.

בשנת 2005 יצאנו לשליחות חינוכית של שלוש שנים בארה"ב.

שם חוונו שנים מיוחדות יחד, כחלק מהקהילה היהודית, וחיבור למסורת ולערכים הציונים שלנו כחלק מהעם היהודי בצורה מאוד חזקה ואף מאתגרת.

כשחזרתי מהשליחות, חיפשתי תחום שישלב את הידע שרכשתי בפסיכולוגיה עם התכנים שלמדתי. בארה"ב גיליתי שהתחום הזה של אינטימיות נשית מאוד מפותח, ודווקא אצלנו בישראל, ובעיקר בציבור הדתי, בתחום שבסיסו בערכים של המשפחה היהודית, אין בכלל מענה, למרות שזה נושא כל כך רגיש.

גיליתי שתחום "ההלבשה התחתונה" הוא תחום מסובך ורגיש, מפני שמדובר בציבור שבו הצניעות מאד חשובה, ומצד שני הבנתי, מתוך הלימודים שלי וניסיון החיים, שזהו תחום שמשפיע ישירות על דימוי גוף האישה, על הזוגיות ואף על חיי האישיות, שהם לגמרי הבסיס לקיום משפחה יהודית חזקה וטובה בכל המישורים. לצערי, הבנתי שאין מקום שנותן מענה לציבור הדתי בתחום הזה בצורה בריאה, צנועה, ומקצועית.

אחרי עבודת מחקר מעמיקה ולימוד ממושך, וחשיבה ייחודית דווקא על הדרכים היצירתיות שבהן נכון ואפשר לתת מענה בתחום הזה לציבור שלנו, פתחתי לפני כ 12 שנה את החנות She נשי באפרת שבגוש עציון, חנות שמעבר למקצועיות ולשירות היא גם מקום שמחנך לזוגיות, אהבה וקבלה עצמית חיובית. ומלווה את הנשים בכל השלבים השונים: מתבגרות, כלות, היריון, הנקה, ספורט, חיי היומיום ועוד. בעצם כל רגע בחיינו הנשיים, אנחנו שם בשביל הנשים, מלוות, נותנות עצה טובה, לעיתים מבלות זמן ארוך בבחירת הפריטים שיאפשרו לאותה אישה או נערה תחושה של שלמות עם עצמה ועם הרגעים הכל כך חשובים בחיים שלה. אני יודעת שבמהלך השנים, בזכות הרגישות וההבנה של צרכי הקהילה, שלעיתים מתבטאים בניואנסים קטנים אבל כל כך מהותיים לכל אישה מהמגזר, הבאנו הרבה שמחה ושלוש בית לאלפי בתיים בישראל. זוהי שליחות שמיום ליום אני מבינה יותר ויותר את העוצמה שבה, את המחויבות והערך של מה שאנחנו עושות בחנות הקטנה שלנו מדי יום. החנות היא בית לנשים, מקום מעצים, מפנק, ששם את

3000 נשים (עד שהקורונה עצרה אותנו) והתגובות מדהימות. נשים מספרות לנו וכותבות שממש פקחנו להן את העיניים, "החזרת אותי לחיים" כתבה לנו מישהי.

במאמצים רבים הצלחנו להביא נושאים חשובים לשיח ולשיתוף, וזה פתח להרבה נשים את היכולת לדבר על קושי לעיתים, או על חלומות ורצונות בתחום הזוגי, ואף יכולת גדולה לשפר דברים במערכת הזוגית שכל כך חשובים לקיום חיים יהודיים בריאים שלמים ומאושרים. במקביל, פתחתי אתר אינטרנט של החנות שנותן ידע ומאפשר לרכוש מוצרים מכל התחומים בהם אנו עוסקות. כמו להרבה עסקים, תקופת הקורונה מאתגרת והיו תקופות שנאלצתי לסגור את החנות,

אבל בזכות תושבי אפרת והגוש שמכינים את החשיבות לתמוך בעסקים המקומיים, בזכות צוות העובדות המקצועי, והשרות האישי שאנו נותנות וגם בזכות המבצעים המצוינים שאנו משיגים עבור הלקוחות שלנו, אנו יודעות שב"ה נצליח לעבור את התקופה הזאת.

אני גאה שבחרתי בדרך הזאת ובשליחות הזו של העצמה נשית וזוגית. ואני יודעת שהצלחנו יחד, הצוות ואני, וגם בצלאל שהוא חלק בלתי נפרד מכל העשייה הברוכה הזאת, לפתוח פתח לעולם של בריאות ושלמות גופנית לכל אישה בפני עצמה עם ההתמודדויות שלה, ושכל רגע שהחנות שלנו נפתחת ומזמינה אליה נשים, אנחנו מקיימות את השליחות שלנו בעולם לעם ישראל.

חיים ראם

תשובה בעמוד 18

זהו את הדמות

1. אני ובעלי עובדים באותה עבודה (והכרנו באותם לימודים)
2. חיים רואש היה המדריך שלי בבני עקיבא
3. הייתי ליצנית רפואית
4. יש לי אזרחות אוסטרלית (אבל אף פעם לא הייתי שם) ולילד שלי יש אזרחות ממדינה במרכז אמריקה
5. יש האומרים שנולדתי בטעות 80 שנה מאוחר מדי...
6. בצבא למדתי בין השאר גם לעשות חיפוש סמים

אורי דיטור

עם הקרטונים האכילים האלה? ובסוף החג כולם תוהים למה יש מלא תורים לרופאי אף, אוזן, גרון (האף והאוזן לא קשורים. כאילו, למה שמישהו ילך לרופא אוזניים כי כואב לו הגרון מרוב מצות יבשות?), אבל אני מצאתי פתרון שלא בטוח שכולם יאהבו, כי יש פה אנשים שבאמת אוהבים אוכל נורמלי, לא כמוני. אבל הפתרון הוא פשוט לשים כמויות אדירות של מלח על המצה! אמנם אח שלי תמיד טוען שברגע שלוקחים בים כל המלח קופץ ונופל על השולחן, אבל עם קצת ניסיון אפשר לאכול את זה בלי שגרגר אחד של מלח יפול. האמת, שזה לא באמת משנה, כי גם ככה כולם פשוט יאכלו מצה עם שוקולד כל החג. אבל אני יודעת שכל אחד ואחת מכם שבמקרה יוצא להם להכין למישהו אחר מצה עם שוקולד, אתם לא תשקיעו כמו שאתם משקיעים במצת הגורמה שלכם ואין צורך להכחיש, כי אני עליתי עליכם. ובנימה אחרת ולא קשורה בשום אופן: החודש זה חמש שנים לעלי צורים, ואני מתרגשת כי זה ליטרלי מרגיש כאלו עברו שלושה חודשים מאז הגיליון הראשון וזה מרגיש לי קצת מוזר, אני לא אשקר. אוקיי, אם אני אמשיך לכתוב זה כבר לא יהיה קצר וכבר לא תרצו לקרוא את זה, אז חג שמח וביי!

הפינה של אורי

אזוזוז חזרנו לעוד פינה קצרה שכולם קוראים, רק כי היא קצרה... הנושא היום הוא פסח! אז מה אפשר להגיד על פסח? בסך הכל חג נחמד: חופשה של שבועיים, פוגשים את המשפחה המורחבת, כולל את כל הדודים המוזרים שאתם אפילו לא יודעים איך קוראים להם, כל מה שאוכלים זה קרטון בטעם מצה... אוקיי לא משנה. אבל יש לזה גם צדדים טובים. כלומר, לאחר שניקנו את כל הבית, כאילו אליהו הנביא באמת הולך לעשות לנו ברוך בית והולך לחפש חמץ מתחת לארון הגדול בחדר השינה, כי אין לו דברים יותר טובים לעשות ביום היחיד בשנה שהוא באמת קיים. לאחר כל זה, יש אווירה של חג והכל בסדר, עד לליל הסדר, ואז יש את התחרות של מי נשאר ער אחרון ומי גונב את האפיקומן. אבל ההגדה - בואו נדבר רגע על ההגדה. כאילו אין מהדורה מיוחדת של "ההגדה של פסח הגרסה המקוצרת"? אני לא שמעתי על הרבה מקרים שאנשים באמת נהנו במשך כל הסדר, ולא חיכו לסוף כדי ללכת לישון או משהו. והמצות - מה הקטע של המצות? כאילו בני ישראל לא יכלו לחכות רק עוד כמה דקות עד שהקמח יתפח? למה הם תקעו אותנו

והצליח בהם. באותן שנים הוא פגש את סבתא שלנו, אנני מרין, ילידת דרום אפריקה והזוג האוהב התחתן בשנת 1938 והחל לבנות משפחה מול הים הכחול.

סבתא שלנו, אנני מרין, נולדה בשנת 1910 בקיפטאון למשפחה מרובת ילדים שהיגרה ממניסק כמה שנים קודם לכן. אמה נפטרה בגיל צעיר ואנני נותרה לפרנס ולטפל בששת אחיה. אנני הכירה את מוניה כאשר עבדה כמזכירה באחד המשרדים שבהם עבד גם הוא.

ענני המלחמה התקדרו באירופה, והקשר של סבא עם משפחתו בפולין נותק. לאחר המלחמה התברר כי כל המשפחה נרצחה על ידי הנאצים יימח שם, למעט אחות אחת, רחל רוזנשטיין, שהייתה רוקחת במקצועה והתחבאה במגור בבלגיה. לאחר המלחמה מוניה חזר לאירופה והביא משם את אחותו לדרום אפריקה כדי לטפל בה ולשקם את חייה. לימים חזר מוניה לאירופה פעמים רבות בניסיון למצוא שרידים של בני משפחתו, אך נסיונות אלו לא צלחו.

עסקיו של מוניה החלו פורחים, הוא פתח מפעל לייצור רעפים בשם Eagle cement and marble works בקייפטאון והפך לאדם אמיד. המפעל שהקים נקרא על שם מפעלי נשר בחיפה, עובדה שמעידה על אהבתו לציונות ולארץ ישראל. אהבה זו הלכה וגדלה עם השנים, ובמיוחד לאחר מלחמת ששת הימים. במשך השנים תמך סבא במשפחתו בדרום אפריקה (המשפחה של אנני) מבחינה כלכלית, והיה עוגן עבור המשפחה המורחבת.

סבא וסבתא שלנו הפכו ל"אנשי העולם הגדול", נראה שהם הקדימו את זמנם וכבר אי שם בסוף שנות הארבעים החלו לטייל ברחבי אירופה. בכל ארבע שנים הם הגיעו

בשנת 1926 עזב סבא שלנו, עמנואל (מוניה) רוזנשטיין את ביתו ברחוב זמנהוף 13 בביאליסטוק, פולין, ועשה דרכו לאנגליה. הוא היה בן 17. באנגליה הוא עלה על סיפון אוניה בשם Glengorm Castle, אוניית צי הסוחר הבריטי, והפליג הרחק דרומה לעולם חדש. דרום אפריקה.

כמו הרבה יהודים שהיגרו באותן שנים מאירופה, גם סבא מוניה נסע לחפש עתיד טוב יותר בעולם החדש. בבעלות משפחתו, משפחת קצנלנבוגן, היה בית דפוס והם היו מוכרי ספרים (בין השאר, פרסם בית הדפוס בשפה העברית את כתביו של פרץ סמולנסקין, יהודי משכיל מראשי תנועת "חיבת ציון"). לבית הדפוס היו ענפים בערים שונות באירופה ובעולם, ומוניה נסע לעבוד אצל דודו, משה בנקינשטט, שבבעלותו הייתה חנות ספרים בקייפטאון.

הגירה גורלית זו שינתה את ההיסטוריה עבורו וגם עבורנו, שכן כולנו יודעים מה עלה בגורלם של יהודי ביאליסטוק במלחמה.

עמנואל הגיע ליעדו החדש, קייפטאון, העיר היפיפיה הנמצאת בקצה קצהו של יבשת אפריקה, כף התקווה הטובה, הוא החל לעבוד בחנות הספרים של דוד אימו.

עמנואל הצעיר הגיע לעולם חדש לחלוטין. נסו לדמיין את צבעיה של אפריקה אל מול אפרוריותה של אירופה הקודרת. הצבעים, החום, התרבות והיחס ליהודים, הכל היה שונה. בכף התקווה הטובה, נפגשים האוקיינוס

האטלנטי והאוקיינוס השקט ביופי אין סופי.

הרחק ממשפחתו הקרובה החל מוניה לבנות את חייו ולהתפתח בעסקיו. בתחילה הייתה בעלותו חנות בגדים קטנה ולאט לאט בחריצות ובכשרון פתח עוד ועוד עסקים

לישראל לצפות במשחקי המכביה, וב1960 אף הגיעו לצפות במשחקים האולימפיים ברומא. עם השנים ארבעת ילדיהם גדלו והתפזרו בעולם. אמא שלנו, ברנדה, עלתה לארץ בגיל 17 ב1971, בשנת 1974 התיישבה באלון שבות. בכל שנה היו סבא וסבתא ממשיכים בטיולים ונוסעים לבקר את ילדיהם בארה"ב, בדרום אפריקה ובישראל. וכך אנו זוכרים אותם, סבא וסבתא מעולם אחר, עם ניחוח מיוחד שהגיע מעבר לים. עבורנו, לילדים שגדלו בבועת גוש עציון של שנות ה70 וה80, נתנו המתנות והמזכרות שהביאו תחושה וחינוך שיש הרכה דברים מעניינים בעולם הזה. אפשר לומר שהם חיו את המושג "כפר גלובלי" עשרות שנים לפני שהפך למושג מוכר.

אנו זוכרים את האופי הנעים והנוח של סבא שלנו. למרות שמשפחתו נעלמה ללא שוב, הוא היה בעל חוש הומור, היה אדם אופטימי, אהב את נכדיו ותמיד שמר שטרות בגרביים שאותם היה שולף בעת הצורך. הוא נהג לפזם שירים שטותיים בעברית משובשת כמו "סינדרלה סינדרלה למה את בוכה? סינדרלה סינדרלה את ילדה טובה" ולי, עקיבא הוא היה קורא Akiva Chicken liver שזה "עקיבא כבד עוף" (במבטא דרום אפריקאי זה מתחרז...). כאשר סבא ראה שאנחנו אוספים בולים, הוא נרתם למשימה בהתלהבות, ובכל חודש היינו מקבלים חבילות ענק של בולים ומעטפות שנמצאים עד היום באוסף פה ברחוב חלמיש 40 בראש צורים מסודרים באלבומים...

סבתא שלנו, אנני, הייתה אשה חזקה ומטופחת מאוד שבמובנים רבים הקדימה את זמנה. היא מאוד אהבה אופנה ובכל אוזן היו לה כמה וכמה חורים לעגילים. סבתא הייתה מחוברת לנושא קיימות עוד לפני שאנשים ידעו מה זה בכלל קומפוסט.

עוד זכרון שיש לי (עקיבא) הוא שבימי טרום אוסלו סבא

וסבתא באו לבקר. ישבתי במטבח והבטתי בסבתא חותכת סלט. ברדיו דיברו על ערפאת. איך שסבתא שמעה את השם הזה...יצא פרץ של קללות מפיה! לא האמנתי שסבתא אנני יכלה להוציא מילים כאלו... וסיפור נוסף, ממש לפני הגיוס שלי ב1992, הייתה הפעם האחרונה שסבא בא לבקר. ליוויתי את סבא מוניה ללובי של המלון בירושלים והוא פנה לעובד בדלפק הקבלה ואמר בגאווה "הנכד שלי מתגייס לצבא!" מובן שהעובד בקבלה שהיה ערבי לא ממש התלהב מהעניין, וזאת בלשון המעטה (סבא לא כל כך שם לב...).

אני (שרונה) זוכרת שבכל ביקור הייתה סבתא מביאה לי בובות (Cabbage Patch dolls) שהיו הכי נחשבות באותה תקופה. גם לחברותיי סבתא תמיד הקפידה להביא מתנות, ועד היום גם הן נזכרות בה בחיבה.

סבא נפטר בדרום אפריקה בה' באייר, 1994, וסבתא נפטרה זמן קצר לאחר מכן. הם היו בשנות ה80 שלהם. שניהם נקברו בארץ הקודש בבית העלמין בחולון. כאשר בן דודי הספיד את סבא, הוא סיפר שסבא נתן לו במתנה שעון מספר שנים לפני כן, ערב הלוויתו השעון הפסיק לפעול, אחרי שעבד במשך עשרות שנים!

למרות הכל, סבא וסבתא עברו חיים לא פשוטים. נוסף לאיבוד משפחה בשואה ליוו את המשפחה טרגיות נוספות, אך על אף הצער הם ידעו לשמור על אופטימיות ולחגוג את החיים. לנו הם נתנו תחושת ביטחון ואהבה והשאירו לנו מורשת של נתינה חסרת גבולות. הם היו גאים מאוד ביהדותם, בציונות ובארץ ישראל ותמיד תמכו במשפחתנו בישראל.

לסיום, אנו רוצים להודות לעיתון עלי צורים על ההזדמנות המיוחדת לשבת יחד בימי קורונה ולהיזכר באנשים המיוחדים שהיו סבא וסבתא שלנו ושוב להתגעגע אליהם.

מדידות גשם

חנה דרורי

נתון מעודכן של ממוצע הגשם לשנה לפי שלושים השנים מ1991 עד 2020 והוא 558 מ"מ. ממוצע זה יהיה תקף במשך עשר שנים.

תוספת הערה של זאב ולק צופה הגשם מאלון שבות: ההפרש הזעיר בין שני הממוצעים מוכיח שעדיין מוקדם לדבר על "התיבשות", ונקווה שנתברך בעוד שנים רבות של שפע רב משמים.

אחת לעשור מעדכן השירות המטאורולוגי את כמות הגשם הממוצעת לשנה. העדכון נעשה לפי סך כל כמות הגשם בשלושה העשורים האחרונים מחולקת לשלושים, והרי לנו "הממוצע הרב שנתי" לשנה.

במשך עשר השנים האחרונות שהסתיימו בדצמבר 2020, עמד ממוצע הגשם השנתי בראש צורים על 561 מ"מ, שהוא הממוצע לשנה לפי שלושים השנים מ1981 עד 2010. עתה, משהסתיים העשור השני של המאה הנוכחית, קבלנו

עם מי הייתי רוצה להתחלף בתקופה הזאת? עם רווקה שמצאה את עצמה לכד על הגג שבתות וחגים? עם קשישה שגם לא זוכה לביקורים משפחתיים כבר שנה, וגם סגרו לה את מועדון הקשישים שזה המקום היחיד שבשבילו עוד יכלה לצאת מהבית ולפגוש אנשים, ושלחו לה במקום זה קישור לזום שאפילו אין לה מחשב? האם באמת הייתי רוצה להיות בח"ל בלי ודאות כלכלית בתקופה כזו מאתגרת? האם הייתי מחליפה את הילדים שמטפסים ועולים עליי נון סטופ באנשים שאין להם משפחה גרעינית והעבירו את השנה האחרונה בלי שום סוג של מגע מאף אחד?

בדיוק לפני חצי מהחיים שלי (איך הזמן עובר מהר כשרצים), הייתי בשנת השירות הראשונה שלי, מדריכה בבית ספר למדעי השדה "טבריה וארץ" בטבריה. עברתי קורס הדרכת טיולים מרתק של שלושה חודשים, ואפילו הספקתי להדריך כמה טיולים בגולן, ואז הוא הגיע: גנרל חורף. החורף באותה שנה היה אינטנסיבי במיוחד, והמון טיולים בוטלו. בנוסף לקראת סוף החורף משהו שהפריע מאוד לסאדם חוסיין, ומשום מה בתי ספר חששו שהוא יחליט להפציץ בתגובה דווקא את רמת הגולן הדלילה באוכלוסייה ולא את גוש דן למשל, אז המון טיולים בוטלו. אפשר להגיד שבגדול, בין חנוכה לפסח בקושי עשינו משהו. היינו מגיעות לדירת השירות, ולפנינו שבוע ריק וחופשי. שש בנות שגרות לראשונה לבד בדירה משלהן בצפון, לכל אחת יש כרטיס שירות עם נסיעות חינם בכל הארץ, דמי מחייה ואפס מחוייבות - בואו נגיד את זה ככה: החיים היו יכולים להיות גרועים יותר. היינו נוסעות בכל הארץ, מטיילות בכל מיני מסלולים לא מוכרים, ישנות בדירות שירות של חברות בכל מקום. כל בוקר או יותר נכון צהריים, היינו קמות ומחליטות לאן בא לנו להגיע היום. אני חושבת שלא היתה לי עוד שום תקופה בחיים שהתקרבה לחופש המוחלט של החודשים האלו, בלי שום דרישות ועם אין ספור אפשרויות. רק דבר אחד היה חסר: משמעות. באנו לשרת את המדינה, וגילינו שלמדינה אין כל כך מה לעשות איתנו. אנחנו יכולות להעביר שבוע בכיף בלי לתת דין וחשבון לאף אחד, כי אף אחד לא צריך אותנו. זה אמנם כיף להיעלם, אבל רק בגלל שמחפשים אחריו. אותנו איש לא חיפש.

גם כשהפכנו לעם ישראל בחג החירות והתחייבנו לקבל עול תורה ומצוות, לא בדיוק זכינו בחופש האולטימטיבי. אפשר לומר שבמקום מסוים ויתרנו על חירות, אבל קיבלנו משהו גדול יותר: משמעות, תכלית, תיקון עולם במלכות שדי. אותם הדברים שכוכלים אותנו, הם גם אלה שמגדירים אותנו. אז בסיכומה של תקופת הקורונה, (וכן אני מסכמת כי זה נ-ג-מ-ר): לא יצאתי מועצמת, לא גיליתי את האור, לא למדתי בזמן הזה איך להוריד הילוך, לא הצלחתי להעביר

כבר שישה שבועות אני יודעת שאני צריכה לכתוב קטע לעיתון לקראת חודש ניסן בנושא חירות, וחיכיתי שהילדים יחזרו למסגרות ואוכל לכתוב אותו ברוגע. בהתחלה אמרו לנו שזה סגר קצרצר, רק שבועיים עד שהקשישים יתחסנו ומסיימים עם זה. המספרים לא ירדו כמצופה, אז האריכו בעוד שבוע, ואז עשו עוד המון ישיבות ובינתיים עוד שבוע עבר, ולבסוף החליטו לפתוח, אבל לא אצלנו. ואז כשסוף סוף קיבלנו ציון עובר בקושי במבחן הרמזור - הגיע השלג. אז מחר כבר צריך להגיש את הקטע לעריכה, אבל הילדים עדיין פה. כשראיתי שזה לא בדרך להגמר, חיפשתי מקום שקט בבית לכתוב קטע על חירות. אבל כל חדר בו הייתי, היו בו זמנית לפחות עוד שני ילדים, בדרך כלל איתי על אותה בלאטה, חוץ מהשירותים ששם היה רעש מדפיקות רמות על הדלת וגם מגבלת זמן של 45 שניות לאדם או 25 שניות בשעות העומס, לא מספיק זמן בשביל לכתוב קטע, בוודאי לא על נושא רציני כמו חירות. בנוסף, משש בבוקר השעה שבה מתעורר הקטן ל-11 בלילה (כן, כן, אמיתי לגמרי...) שבה הולכים לישון "הגדולים", לא היו חמש דקות שבהן לא נשמעה בבית המילה "אמא". וזה במקביל לתקופה הלחוצה של שיעורי השלמה וכתובת מבחנים בסוף הסמסטר, פלוס בוסית אחת שהייתי צריכה לעמוד בדרך-ליינים שלה כי בעצם כל הזמן הזה אני עדיין עובדת. והחירות - מה איתה? גם כשחיפשתי מסך לטובת הכתיבה גיליתי שהמחשב הולאם לטובת זומים, הפלאפון כבר חודש אצל נבו שלמד בסגר כמה משחקים חדשים, ואפילו עט במגירה לא מצאתי מרוב הבלאגן. אז מה לגבי החירות?

בשבוע שעבר הלכתי לרופא אוזניים (ר"ר חנן שאול למי שמכיר). הוא רשם לי טפות למשך שבועיים שלוש פעמים ביום, והורה לי להישאר כל פעם בשכיבה על הצד למשך לפחות 15 דקות כדי שהטיפות יכנסו פנימה. כששמעתי אותו, הבלעתי בליבי חיוך קטן, עם כל הכבוד לדלקת - מתי בדיוק יש לי 45 דקות ביום להעביר בשכיבה על הצד?

אז היה קצת מוזר לכתוב על חירות, כשבכל התקופה האחרונה לא מצאתי פיסה של זמן או מקום לעצמי. נזכרתי שכשהיינו קטנים היה איזה משחק כזה שבו היו מנסים להגדיר חטא בצורה כמה שיותר מוגזמת, נראה לי שבסוף סגרו על משהו בסגנון "מישהו שאוכל חזיר, באמבטיה, עם מים חמים, באמצע יום כיפור, תוך שהוא שם קרם ידיים ונועל נעלי עור". לאחרונה ראיתי בפייסבוק שאלות דומות על מי הכי מסכן בקורונה, נראה לי שישיר אחרי המונשמים באמבולנסים שלא היה להם מקום בבית החולים, סגרו על "מי שילדה באמצע הסגר תאומים, יש לה בבית עוד חמישה ילדים מתחת לגיל 10, בעלה רופא במחלקת קורונה, ההורים של שניהם גרים רחוק, ויומיים אחרי הברית נכנסה לבידוד". או משהו בסגנון הזה. ואני ניסיתי לחשוב האם היא באמת הכי מסכנה.

אז אמנם רציתי לכתוב קטע בשבח החירות, ולבסוף החלטתי שחירות זוכה להערכה יתר על המידה. שחופשי זה באמת לגמרי לבד, ומי רוצה להיות לבד? ושכ"ה זכיתי להעביר את התקופה הקשה הזו עם אנשים שצריכים אותי וזקוקים לי, ונותנים לי להרגיש עובדת חיונית, ושמה שאני עושה חשוב למישהו, למשהו. אז בכל פעם שאני שומעת את תומר בוכה במיטה, אחרי שסוף סוף נרדמתי, ומתמלאת ברחמים עצמיים עד אין קץ, אני לוחשת לעצמי: "קומי, מישו צריך אותך".

עם הילדים זמן איכות של הכנת עוגיות קוקוס ויצירת מוביילים מחומרים מתכלים שיש בבית. וכן, אני מודה, לפני שבועיים עברה לי בראש המחשבה לנצל את הידע המועט שיש לי על אבטחה ברשת ולפרוץ לאתר של הרמזור כדי לשנות את הציון של הגוש ולהחזיר את הילדים למסגרות - ועם זאת לא הייתי מתחלפת עם מי שישב כל השנה בבית מול נטפליקס. ב"ה יש לי בעל, יש לי ילדים, יש לי עבודה, יש הרבה על מה להודות.

קולה של אמה

חירות | שירה סעדה

מאושר ממנו! רגליו הקטנות מתפופות במים בחדר, והוא מתזז מים וצוחק. מתי זה קורה שהשלולית מפסיקה לשמח אותנו ואנחנו חייבים לפחות בריכה כדי לחוש הנאה? מעניין מתי בדיוק כשאנחנו גדלים, אנחנו מאבדים את ההנאה מהקסם הזה, מהחופש הזה. הופכים עבדים למוסכמות. לדעות מקובלות, ליישור קו חברתי, נעשים יותר מנומסים, ומתרגלים לציית לחוקים וגבולות. אך אז נשלל מאיתנו החופש ליהנות ממה שפעם היה מהנה עבורנו. מי קבע שמבוגרים לא נהנים להתנדנד בנרנדה בגן ילדים? מי קבע שרק לילדים מותר או ראוי לשחק בארגז החול? מי אמר שלמבוגרים לא כיף להתגלגל קפוץ בטרמפולינה? אז נכון, יש מבוגרים שיעשו זאת. אבל לרוב רק עם ילדיהם, ויחששו מבוכה רבה אם יראו אותם לבד מתגלגלים על הדשא.

בואו נלמד מהילדים שלנו מהו חופש. חופש ההסתפקות במועט, בפשטות, ההנאה מהפשטות. החירות לצחוק מכל דבר כמעט, ובקול. מבלי להרגיש אשמה או לחשוב מה יחשבו עלינו. החירות להתלכלך, החירות לבכות כשנעשים עייפים, ולאותת שמשהו לא בסדר, כדי לקבל מנוחה ועזרה.

החירות לבכות כשכואב, אפילו שזו שריטה קטנה. החירות לחיות בהווה במלוא העוצמה.

כשאני חושבת על המילה חרות, עולות בעיני תמונות מעולם הילדים. כשאני מתבוננת על ילדיי משחקים, אני רואה חופש. הילדים חופשיים לצחוק בקול, לבנות בקוביות ולהתרכז רק במשחק, אין להם דאגות מהעמיד או העבר. הם שקועים בהווה. הם רודפים זה אחר זה במעגל צוחקים, נהנים.

לא מזמן גילינו בבית את משחק הכיסאות. ההנאה שהילדים הפיקו מריצה סביב כיסאות הפוכים וישיבה עליהם כשהמוסיקה פוסקת, הייתה הנאה שאפילו אכילת עוגת קצפת מענגת לא משתווה לה. ילדים הם חופשיים.

חופשיים לצחוק בכל זמן ומקום, חופשיים לבכות בכל זמן ומקום.

חופשיים לראות בכל חפץ בבית משחק, להפוך כיסא ולטפס עליו, והנה הוא איננו כיסא יותר, הוא נהפך למבצר! לקחת כף עץ ולהפוך אותה לחרב, וליהנות מלנופף בה במשך שעה שלמה.

ילדים חופשיים לעשות שטויות כמו לקפוץ על המיטה, להתחבא במשחק מחבואים, ללכת על קורה מבלי ליפול. לבנות ארמון בחול, לאסוף מקלות מיוחדים בחוף ולראות בהם אוצר. לשחק משחקי דמיון, ולהפוך כמה כריות של ספה לבית שהוא ארמון.

הביטו בילד שקופץ בשלולית מים קטנה עם מגפיו, אין

דמות: נעמה ויסמן

ריצ' רצ'

נעמה ויסמן לבית שרון, גדלה ברחובות, בת 39, נשואה לרועי, אמה לערבה, יונתן, עמוס ואיתמר, גרים בראש צורים כ-9 שנים (רועי נולד פה...).

מחנכת בתיכון הראל במבשרת ציון.

את האזרחות האוסטרלית ירשתי מאימי.

בני עמוס נולד בקוסטה ריקה במהלך שליחותנו שם מטעם הסוכנות.

אני (ורועי) חולים על היסטוריה, ארץ ישראל וטיוולים.

לכן) התחתנה. הם הצטרפו לגרעין תורני בנווה יעקב בירושלים כי גיסנו החדש הכיר את הרכז. הצטרפנו גם אנחנו לשם כדי להיות קרובים אליהם.

התקופה אחרי עלייה היא כמו רכבת הרים - יש גבהים ויש שפלים. צריך לבנות את החיים מחדש, מאפס. אין לך תעודת זהות, אין לך קופת חולים, אין לך רישיון נהיגה, אין לך טלפון, אין לך דירה, אין לך תכולת דירה, אין לך חשבון בנק, אין לך תעסוקה, אין לך תחבורה, אין לך קשרים. וצריך לתקשר בשפה זרה על מנת לסדר הכול. בחודשים הראשונים, היינו מזכירים אחד לשני כל יום - אם התקדמנו תחנה אחת על מסלול שיוביל לסיום משימה, צריך לראות את זה כהשיג. אחרת היינו נכנסים ללחץ מכל מה שהיה צריך להספיק.

טהר שלנו אוהב לקרוא את הספרים של "מנהרת הזמן" - הוא אוהב לספר לנו על המעפילים בתקופת המנדט. צריך לציין, ביחס לתקופות בעבר, מהשעברנו כעולים הוא בגדר "צרות של עשירים", כן? אבל רציתם סיפור אז נמשיך... אז יום מוצלח היה, נגיד, כאשר הצלחנו להיכנס למערכת של משרד ממשלתי כלשהו. בצד שני של המטבע, העניינים מול חברות גדולות כמו טלקום או ביטוח היו ממש מתסכלים. הנה דוגמה להבדל תרבותי שהיה צריך להתגבר עליו. באנו מארה"ב, שם העסקים בנויים על העיקרון של "The customer is always right". שירות לקוחות הוא ערך-על בכל חברה, והם מאד דואגות לשמור

על תדמית חיובית בעיני הלקוחות. קפיטליזם פר אקסלנס. גילינו שעסקים (לפחות קמעונאות...) כאן מבוססים על עיקרון אחר - השמדה הדדית מובטחת: התדמית של כל החברות גם ככה בפה, אז לא צריך לדאוג שהיריב נראה יותר טוב ממני. נציגי השירות כנראה זיהו שמדובר בלקוחות שלא מבינים עד הסוף מה קורה. היינו מוציאים חבילה או פוליסה ומגלים שיש חיובים מתמשכים על דברים שלעולם לא ביקשנו.

עם הזמן, לאט לאט הצלחנו להיכנס לראש ולהבין את ההבדלים התרבותיים (מי היה חושב שרצוי להתמקח על מיקרוגול?). קרן התחילה אולפן ומצאה עבודה בגן פרטי. אבישי מצא עבודה עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי. מצאנו אזור וקהילה יותר מתאימה לנו. סיימנו קורסים ותארים כאן בארץ. ההורים שלנו הצטרפו וגם עלו לארץ, וכמו כן גם שאר האחים שהשארנו בניו יורק. אז אפשר להגיד שברוך ה' תקופת ההסתגלות מאחורינו.

נעים להכיר, אנחנו קרן ואבישי פוס, הורים לטהר בן 7, רוויה בת 5, עליז בן 3, וצופיה בת חצי שנה. אנחנו גרים כאן בראש צורים שנתיים וחצי. לפני כן, גרנו 3 שנים במגדל עוז, ולפני כ-4 שנים בנווה יעקב. הקיץ נציין 10 שנים כאן בארץ. נתבקשנו לספר את סיפור העלייה שלנו לכבוד הגיליון בנושא התחדשות.

שנינו גדלנו בעיריית ניו יורק: קרן גדלה ב-Riverdale שב-Bronx ואבישי גדל ב-Queens. גדלנו בקהילות דתיות גדולות, ולמדנו בבתי ספר דתיים. הכרנו שם הרבה ישראלים. בשכבה של אבישי, חלק ניכר מהילדים היו דוברי עברית בבית. בסופר היו מוצרים ישראלים כמו קורנפלקס תלמה, שמפו הוואי, וקוטג' תנוכה. וכמובן במסעדות של השווארמה או הפלאפל עבדו רק ישראלים.

המוסדות הקהילתיים והחינוכיים שהכרנו הדגישו מאד את הציונות. חונכנו להעריך את ארץ ישראל "ראשית צמיחת גאולתנו". לשנינו היה ברור שהארץ היא המקום האידיאלי ליהודי לגור בו. יחד עם זאת, אפשר להצביע על השראה עיקרית שונה אצל כל אחד מאיתנו. קרו מספרת: המשפחה שלי הייתה מאוד מעורבת בבני עקיבא העולמית. מגיל 2 עד גיל 21, ביליתי את החופש הגדול במחנה קיץ "מושבה" של בני עקיבא, שם אמא שלי (הידועה בקרב בוגרי המשפחתון המקומיים בכינוי "סבתא רנה") עבדה כמדריכת טבע. בין היתר, לימדו אותי ללבוש תלבושת בשבת, לעמוד בצורת "ח" במפקד, לשיר "יד

אחים", ולאחר לכל הפעילויות. בשכונת Riverdale, NY שגדלתי בה, פעל סניף בני עקיבא במהלך השנה. אני והאחים שלי הורדנו והדריכו מידי שבת בצהריים, כמיטב המסורת. אבישי מספר: הסבים והסבתות שלי עברו את השואה והחוויית שלהם מאד השפיעו עלי. סבתא מצד אמא שררה את אושוויץ - היא הייתה הניצולה היחידה ממשפחתה, סבא מצד אמא ברח מאוסטריה ושהה במחנות שונים בצרפת ובשווייץ. סבתא מצד אבא ברח מבלגיה קצת לפני שהנאצים הגיעו. כאשר סיפרו לי את הסיפורים שלהם בגיל צעיר, היה ברור שחשוב לגור במדינה שיש בה צבא יהודי, גם אם לא חוויתי בעצמי אנטישמיות בארצות הברית.

אחרי התיכון, קרן למדה שנה במדרשה במגדל עוז ואבישי למד שנה בשיבת הר עציון. חזרנו לניו יורק ללימודים והתחתנו אחרי סיום התארים. הקצבנו שנתיים לסדר את הטופסולוגיה מול "נפש בנפש" והסוכנות, ובאנו בקיץ 2011. בסוף אותו קיץ, אחותה של קרן (שעלתה כמה שנים קודם

בנות גפן והקהילה

חוג בישול של בית גפן, ימי ראשון עם רותי מדר, הבנות נרגשות לקבל את פניה של רותי ובכל יום ראשון בוחרות יחד לבשל דבר מאכל חדש. שלחנו כמה שאלות עם פזית ורדי כדי שתשאל את הבנות על החוויות מהחוג:

שאלה: באיזה יום ושעה מתקיים החוג?

תשובה: החוג מתקיים ביום ראשון בשעה 18:00

שאלה: מי המשתתפות בחוג?

תשובה: כולן מבשלות בחדר ולכל אחת יש תפקיד.

שאלה: איך מחליטים מה מבשלים?

תשובה: יושבים מסביב לשולחן אחרי החוג ומחליטים מה עושים בשבוע הבא. רותי מציעה גם רעיונות וחושבים על דברים בריאים.

שאלה: האם כל אחת מוסיפה לתבשיל אחד משותף, או שכל אחת מבשלת תבשיל שונה?

תשובה: מבשלות כולן יחד את אותו תבשיל. אחת מקלפת אחת חותכת אחת אחראית על הכנת טחינה ואחרת על סלט. לפעמים מכינים 2 תבשילים.

שאלה: ספרי לנו מה את אוהבת בחוג זה?

תשובה: נגה: אוהבת שכולן מבשלות יחד ומבשלות דברים טעימים.

שילת: אני הכי אוהבת על האש.

בתאל: אני מאוד אוהבת שרותי באה עם חיוך.

איילת: אני אוהבת להכין מוקפץ.

אביה: אני אוהבת להכין פאי רועים.

שאלה: מה המאכל הבא שהיית רוצה לבשל?

תשובה: בפעם הבאה מרק עוף עם שקדי מר.

שאלה: האם קרה פעם שאחד המאכלים לא יצא כל כך טוב? תשובה: קינואה לא כל כך אהבנו, הלזניה שעשינו יצאה רכה מידי.

שאלה: האם קרה אירוע מצחיק בחוג הבישול?

תשובה: כן. שילת חתכה בטעות קישואים לסלט במקום מלפפונים.

לסיום, הבנות אמרו כי "החוג מאוד כייפי ואנחנו כל השבוע מאוד מחכות לו". תודה רבה לרותי, פזית ובנות גפן. שיהיה בתאבון!

סוף סוף זה הגיע. בגיל 37 הודיע יונתן שוורץ, הרווק הכי מבוקש בקטמון, את ההודעה הבאה בווצאפ: "בשעה טובה ואחרי זמן רב של ציפייה, שמח לבשר שאני מתחסן. מי שרוצה לצפות במאורע המרגש יישלח לו קישור לזום... מומלץ להביא משהו חם ללבוש - אומרים שזה 70 מעלות במקרר. בבואכם ישמח גם לבנו אנו".

גל שמועות התחיל בווצאפ - אם יונתן שוורץ מתחסן, אולי גם לי כדאי?

המחוסנים כמובן, יגיעו לאירוע, מותרת להם התקהלות, הם גם יביאו נדונייה קטנה..

מסכה מבר, כותנה מעוצבת, וכמה סדינים מגבות ומגבונים חיתוי.

אחרי שיונתן שוורץ התחסן, גם ליבי כהן הרווקה המבוקשת מהנחלאות, בת 32, אוהבת לטייל, התחסנה. וגם מעיין אמסלם (31, אוהבת לעזור) התחסנה, ואלון גבע (בן 35 דתי אבל פתוח, וקובע עיתים) התחסן... ממש עונת החיסונים. או אז - התחילה להרגיש נועה לוי, בת 29, שגם היא ממש רוצה כבר גם להתחסן. שהיא האחרונה בביצה שלא התחסנה, שנמאס לה כבר ללכת כל שבוע ל"בירה ונשירה", ושגם לה בא ללבוש שמלה יפה וללכת להתקהלויות ולחור"ל בלי שום חשש.

בלהה מנור נראתה לה מתאימה לתפקיד: שדכנית (בין תאריכים לקהל יעד) מצליחה, בעלת 40 שנות ניסיון. משדכת לכל הקופות... "מכבי" "מאוחדת" "כללית" ו"לאומית". משדכת גם לבעלי מחלות אוטואימוניות. "למה באת אליי יקרה? זה בגלל ששמעת על הניסיון הרב שלי, אני מניחה?" חייכה בלהה.

"אני ממש רוצה להתחסן" אמרה נועה בביישנות. "את נראית די צעירה.. את עוד תתחסני יש לך זמן. אל תדאגי. כרגע זה רק בני 60 ומעלה, כשיגיע תורך נמצא גם לך תאריך לחיסון. חכי קצת, תהני מהחיים כרווקה לא מחוסנת! בידוד בלי ילדים זה יכול להיות כיף האמיני לי.."

"אבל אני ממש כבר רוצה להתחסן, אני בשלה לזה, כל החברות שלי כבר התחסנו, חלק בהיריון אז הן לא יכולות להתחסן, ויש כאלה שאפילו יש להן כבר נוגדנים! בבקשה תמצאי גם לי תאריך! אני לא אוכל לסבול עוד ליל סגר אחד לבד, כשכולם מדברים על הנוגדנים ועל חוויות מטיוילים לחור"ל ואני שוב בבידוד".

"אהה.. אני מבינה את המצב." אמרה בלהה.

"רק תגידי לי, נועה, את רוצה חיסון שבאמת עובד? או חיסון שעדיין לומדים אותו במחקר? מה שנקרא עובד ולומד?"

"מעדיפה שרק עובד", ענתה נועה. "ויש לך העדפה לקופה כלשהי?" שאלה בלהה.

"כן מלאומית כמוני...." "ואם יש חיסון שיתאים לך, אבל תופעת הלוואי שלו היא חרדה, מה נקרא חרדי, זה את

מוכנה לשמוע?"

"לא בלהה. אני מחפשת חיסון בקופ"ח לאומית. בלי תופעות לוואי".

"טוב נראה מה אפשר לעשות. לצערי יש כרגע יותר תורים לבנים מאשר לבנות במאגר שלי, אבל אל תדאגי. עוד נחסן אותך השנה".

עברו כמה שבועות. אנשים נכנסו לבידוד, יצאו מבידוד, התחסנו, ילדו, והטלפון מבלהה בושש לבוא. איזה ייאוש. ואז יום אחד צלצל הטלפון. "נועל'ה, זו בלהה את שומעת? מצאתי חיסון בול בשבילך. מיוצר על ידי חברה טובה, הוא בקופ"ח לאומית, מותאם גם לצעירים, אמריקאי במקור אבל כרגע בירושלים, ונסע כל הדרך מאמריקה אז כנראה אוהב לטייל, כמו שבקשת! בול בשבילך. רוצה את הטלפון לקביעת התור?"

"רגע בלהה, אמריקאי ואוהב לטייל? זה נשמע יותר מדי מושלם... מה הקץ?"

"העניין הוא שהוא קצת.. איך לומר, עדיין במחקר. זה במסגרת ניסוי. אבל יש שם כסף... ואני רוצה רק 5%".

"ניסוי? תראי, אני צריכה לחשוב על זה"

"אין פה מה לחשוב! בגילך כבר אין מה להפסיד. כדאי לך להתפשר, אחרת איך תתחסני?"

נועה חשבה על זה. אין לה באמת הרבה מה להפסיד. הרי היא לא רוצה שכל חברותיה ידברו כבר על מנה שנייה והיא טרם התחסנה במנה הראשונה. "בסדר תני למוקד את הטלפון שלי". "מצוין הם כבר יצרו איתך קשר". אמרה וניתקה.

בבית הכנסת במניין הרחוב כולם אכלו לה "בקרוב אצלך", והיא הרגישה שזה יקרה. זום בקבר רחל, זום בכותל, הפרשת חלה בזום עם הרבנית ימימה... שיר השירים 40 פעם.

סוף סוף זה קרה! קבעו לה תאריך לחיסון. "Save the date" "אמר לה הנציג האמריקאי בטלפון מהמוקד של לאומית. "You save too!" "ענתה לו. ביום המיוחל צעדה ליד שרה נרגשת. היום היא הולכת להתחסן. סוף סוף. אחרי זמן רב כל כך. בכיסא של הרכבת הקלה קראה תהילים בהתרגשות. ואז צעדה לעבר הבניין נרגשת. בכניסה התנוסס שלט גדול - "מחלקת ניסויים קומה ראשונה חדר 10". שם הוא חיכה לה - המזרק. היא הושיטה את האצבע. כמה חיכתה לרגע הזה.. "גברת את מקבלת את החיסון בכתף..." ציינה האחות. "אופס סליחה".

דקירה קטנה, זהו היא התחסנה. החיים שלה לעולם לא יחזרו למה שהיה. דף חדש נפתח. "לא עוד מסכות, לא עוד להתאפר שעות מול המראה ובסוף המסכה מסתירה את האופור, לא עוד בדיקות חום מייגעות ולא עוד דייטים עם גברים שנראים חתיכים בזום, אבל במציאות היית מעדיפה שלא היו מורידים את המסכה... שמחה לבשר שהתחסנת!" שלחה בווצאפ.

אלא שאז... כעבור שבוע, הודעת sms תמימה, החזירה אותה למציאות. "מצטערים זה לא את, זה אנחנו, אבל החיסון שקיבלת היה פלסבו. תיאלצי להתחסן כמו כולם בחיסון של פיזור". ככה במסרון. אפילו לא טרחו להתקשר. זהו. היא שוב תהיה לבד בליל הסגר. דייטים רק בזום, ותשכחי מבתי קפה. איך זה קרה לה?

נועה חזרה לשדכנית שומרת על 2 מטר כרגיל, ומבעד למסכה שאלה אותה: "יכולתי לשבת פה כבר מחוסנת עם נוגדנים. איך עשית לי את זה? למה הצעת דווקא לי ניסוי?" "היו לך עוד הצעות? לא. אז לא הפסדת כלום. בוא נמצא לך תאריך אחר. מה עם חיסון מודרנה בה' באדר?" בתאריך

הזה אני לא יכולה." אמרה נעה "אל תהיי בררנית מה כבר יותר חשוב מהחיסון?" "האמת" אמרה נעה בביישנות. "בתאריך הזה אני מתחנת." "אה" אמרה בלהה. אז את לא תצטרכי חיסון לקורונה? למה? נעלבה נעה. "כי נישואים זה כאב ראש, כשתכנסי לבית אחרי יום עבודה את תקבלי חום רק מלראות את הבלגן, אם תתחתני עם אשכנזי בכלל תאבדי חוש טעם וריח, והכי גרוע כשיגיעו הילדים, תסבלי עייפות כרונית לפחות כמה חודשים. אין לך מה להתחסן בובהלה". נישואים זה החיסון הטבעי."

טעם של פעם

שמואליק דרורי

קטעים ממאמר לכבוד חנוכת בית הכנסת וחדר האוכל, ניסן תשל"ו

לקראת השיבה לתפילות בבית הכנסת וחנוכת אולם השמחות על תשתית חדר האוכל. מובאים בזה, קטעים ממאמרי שפורסם בגיליון "עלי צורים" [בעריכת אבי רוזנפלד] אייר תשל"ו [1976].

"כדאי להזכיר שערב מלחמת יום הכיפורים היו תוכניות מבנים חשובים אלו מוכנות ומתוקצבות. המלחמה גרמה להקפאה כללית של הבניה בארץ כדי לרכז את כל המאמץ הלאומי להגנה על קיום מדינת ישראל מפני הקמים עליה מצפון ומדרום. ערך התקציב נפחת במהירות עם האינפלציה הגדולה. בכל זאת, זכינו להתחשבות מיוחדת ולקיצור תקופת ההקפאה."

עם כניסתנו לבית הכנסת וחדר האוכל החדשים

בסיעתה דשמיא זכינו להיכנס ב"שבת הגדול" תשל"ו לבית הכנסת החדש, ובליל הסדר למבנה חדר אוכל והמטבח.... אדם בונה ביתו...

אדם נכנס לדירה חדשה-שמחה בליבו. רבות מוכן הוא להשקיע על מנת שירגיש בדירתו החדשה "כמו בבית": ישמור ויטפח את ניקיון הדירה, ניקיון כלי הבית, אפילו יזהר בדיירים ובאיכות התנהגותם.

יתכן ואף תצלח בידו לטפח תרבות עשירה שתאפיין אותו ואת ביתו. גם הערכים בהם הוא דוגל יבואו בודאי לידי ביטוי בביתו החדש. ...

צבור בונה ביתו:

...כשם ששמח הצבור בכניסתו לביתו הציבורי החדש, כך ישמח וייהנה בכל רגע יפעל וישתמש בביתו זה. גם כאן השמחה וההנאה הינם תוצאה וביטוי. יש להם גם אופי יוצר: יותר גיבוש חברתי, טיפוח הערכים המשותפים ומערכת היחסים בין אדם לחברו ולחברתו. ...

אנו חונכים ביתנו:

בית הכנסת וחדר האוכל [ושאר מבני הצבור לשיושלומו] מהווים את ביתנו הציבורי, עם כל החשיבות שאנו כקבוצה יודעים ליחס לו. הבה נטפח אותם במשותף: בבית הכנסת נמנע מהפרעות של דבורים צדדיים. נשמור על לוח זמנים, נקפיד על הפעלה מסודרת ומכובדת של "כלי הקודש" ...

חדר האוכל והמטבח זקוקים לשמירה קפדנית של סדר וניקיון. למאמץ של כל המשרתים את ציבור האוכלים-באמונה.

האוכלים ומשרתיהם יחדיו צריכים ליצור את תרבותו וצביונו העשיר של חדר האוכל. ...

המיימד הלאומי:

במסגרת "השליחות הלאומית" המוטלת עלינו, באנו להקים כאן ישוב קיבוצי. חברה בעלת ערכים משותפים. שואפת לשיפור מתמיד בהגשמת ערכים אלו.

במסגרת שליחות לאומית זו, משתתף המשק הלאומי במיליוני לירות, בעזרתם הוקמו ומוקמים במרכז יישובנו מבני ציבור, מבנים של קבע- לדורות! ...

מולי ומוריה יסלזון

היא:

מוריה
(לבית פילבר)
בת 52.5,
בת גיל של שבט
אלישיב אבל
היתה ב"עזרא",
גדלה בקרית משה
בירושלים ובקיבוץ
חפץ חיים.
אוהבת ילדים.

לא תאמינו אבל:
הייתי עקרת בית
כמעט 30 שנה
וגידלתי את ילדיי.

הוא:

מולי (שמואל),
בן 53,
בוגר שבט אלישיב
בנווה שאנן - חיפה.
גדלת בחיפה
ובירושלים.
עובד באגף חינוך
במועצה, אוהב ללמוד
וללמד.

לא תאמינו אבל:
ישבתי נעול בתא
מעצר אחד עם מנהל
בית סוהר.

גרים ברח' ספיר פינת חלמיש.

ילדים 10 נכדים 6

ישי (29) נשוי ליהודית גר באלון שבות הורים לטליה, מעין, אליה ומבשר • ידידיה (27) נשוי לתמר
הורים למיטב וכרמי • חן (26) גרה בדירה של עלי שיח בירושלים • נעמה (24) נשואה לאוראל פרץ •
תמר (22) נשואה לאביעד הרבסט • אילה (20) • צחי (19) • אלעד (16 וחצי) • רעיה (14) • יהודה (11)

שאלות מהירות:

חליפה ועניבה או טישרט וסנדרלים:
טישרט וסנדרלים.

קיץ או חורף:
חורף.

מאחרים או מגיעים בזמן:
מגיעים בזמן.

ספר או סרט:
סרט.

יומן ממוחשב או יומן נייר:
מולי - יומן ממוחשב מוריה - יומן נייר.

הודו והמזרח או אירופה וארה"ב:
מולי - אירופה וארה"ב מוריה - שביל ישראל

דבר שלא הייתם רוצים שאנשי ראש צורים ידעו עליכם:
בלילות שבת אנחנו שומעים את כל סודות הנוער מתחת לפנס.

שאלות פתוחות:

איזו מתנה לא הייתם רוצים לקבל:
כלים שתופסים הרבה מקום.

אם הייתם זוכים בלוטו, מה הדבר הראשון שהייתם קונים:
דירות לילדים.

מהו המקום האהוב עליכם בקיבוץ:
רפת, חורשה, מצפה צחי.

חיה שלעולם לא תגדלו:
אוגרים סיבירים.

דמות שאיתה הייתם רוצים לעשות חברותא:
אליעזר ברנט ז"ל.

שם חדש לקורונה:
קרינה מה'.

אורי ועפרה ליפשיץ

היא:

עפרה, לבית הדני.
אבא שלי עיברת
את השם דנינו
ל-הדני (עליו
נאמר: מרוקאי
שמעברת את השם
שלו, נולדות לו
5 בנות...). בת
45, בוגרת שבט
עמישב בסניף
רמות, עובדת
כרכות שכבה
ומדריכת מורים
לספרות באולפנת
אוריה,
אוהבת:
את הילדים שלי.

הוא:

אורי, בן 45,
גדל בחספין,
בוגר שבט עמישב,
מג"ד במילואים,
ר"מ בשיבת שיח,
מרצה במכון הרצוג,
אוהב:
את הילדים שלי.

לא תאמינו אבל:
אורי לא אוהב
כרובית ועפרה
עשתה שליחות
באוזבקיסטן
(פעמיים).

מקום מגורים בראש צורים: רח' אודם 14

גרנו בעבר ב: מיד אחרי החתונה גרנו ב.... בני ברק!!! (יותר עפרה. אורי עוד שירת בקבע)

ילדים זה שמחה:

שיר • אמיתי • מיטב • רז • בר • כנה

שאלות מהירות:

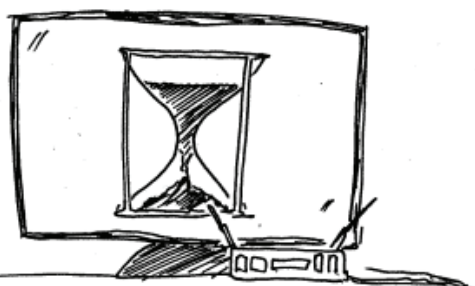
קיץ בראש צורים או חורף בטירת צבי?
אורי: חורף בטירת צבי
עפרה: קיץ בראש צורים
סטייק או לזניה?
אורי: קפה
עפרה: סלט (שמישהו אחר חתך לי)
מאחר או מגיע בזמן?
מגיעים בזמן
הליכה על שפת הים או הליכון מול הטלוויזיה?
הליכה בדרך האבות
ספר או סרט?
ספר

שאלות פתוחות:

איזה מאכל לא תסכימו לאכול לעולם?
אורי - כאמור, כרובית.
עפרה - אנטריקוט וכד'...
באיזו מדינה הייתם רוצים לבקר?
נפאל (הטראק מתוכנן לגיל 50).
קיבלתם צ'ק פתוח להשקעה בראש צורים, לאן הכסף הולך?
נותנים לשי רבינוביץ שיעשה בזה עוד מעשים טובים
(ומפרישים קצת לזולה של רז).
אילו היו כותבים ספר על חיינו, מה היה שמו?
הר ועמק.
רמות שאיתה היית רוצה לעשות חברותא?
אורי: ר' משה פיינשטיין. עפרה: זלדה
מה אעשה כשאהיה גדול?
אורי: אכתוב ספר. עפרה: אכתוב
תובנה מימי הקורונה
להתקדם עם השינויים שהקורונה יוצרת.

אם האמא מרשה, לא יותר משעה
פשוט עוברים, לאמא הבאה.

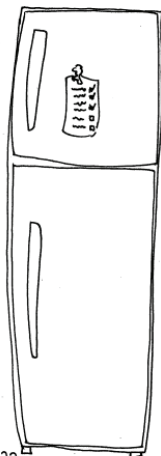
זיג

אני והחברה, כל היום בהאזנה
נהיה הראשונים, לתפס את הספה.

זיג

רצפה חלונות
שטיחים פסאות
כלים כיורים
כוון שעונים
ערובין מעשרות
אזנים ומקלחות
הספקתי הכל, כך אני מקווה
(לעזאזל. שכחתי להצביע לועדה).

זיג

שולחת את הילד, בחלצה קצרה
שלא ישכח לי מעיל, לפני הסופה.

זיג

כל החמישה: מר תחמני, שפיץ, תולי, יצחק ושירלי עמדו קשורים זה לזה ולא הצליחו לדבר, או לזוז, או לנשום. הם היו המומים. לפתע נפתחה דלת בגוף החללית ואור פנימי שנדלק יצר צללית שחורה של... משהו. משהו גדול, עם מחושים ורגליים גדולות ו... שמלה? "אמא?" אמר שפיץ.

עכשיו נדלק גם האור החיצוני בחללית והדמות נגלתה לעיניהם.

זה היה חייזר... חייזרית, למען האמת אם לשפוט לפי הסינר הפרחוני שחגור למותניה וכובע הקש המשונה ששני גרבים מזדקרים ממנו. עיניה הגדולות היו כחולות, בטנה עגלגלה, על לחיה האחת היה מצויר כוכב ועל הלחי השני תות ורוד, משמלת המלמלה שלה בצבצו שתי רגליים פרוותיות. עורה היה כסוף והוא נצץ באור הירח.

"אמא! ממולינה!" צעק שפיץ. הוא ניסה לרוץ אליה אך נזכר מיד שהוא קשור אל מר תחמני הגדול.

"פִּיצוּשׁ! צ'וקופִּירִי לְשִׁינְטָה!" צעקה החייזרית ברגע שראתה את שפיץ. היא רקעה ברגליה ומיד פלטו נעליה מן ענן ורוד וסמך. היא נעמדה עליו, והענן ריחף מטה עד שהוריד אותה אל האדמה, קרוב אל שפיץ ואל ארבעת תושבי כוכב ארץ הקשורים זה לזה שעמדו והביטו המומים על המתרחש.

"פּוֹפּוֹרְשֶׁה טִינְטָבְלָה פְּרָאדוֹלוֹ!"
 "צ'קִיפָה טִיבְלָה!"
 "פְּקוֹרוֹ מִינְטֶרְנֶטָה!"

תולי, יצחק, שירלי ומר תחמני עקבו אחרי המתרחש. הם לא הבינו מילה, אבל משפת הגוף ומטון הדיבור היה נראה שאמא של שפיץ כועסת עליו, ואז מתקרבת אליו לחיבוק, ושוב נוזפת בו, ושוב מתקרבת ומנשקת ושוב צועקת עליו ושוב מתרפקת עליו ובוכה מאושר.

שפיץ ענה לה בלהט, במהירות, גופו הקטן קופץ בהתלהבות וידיו מצביעות על תולי ואז על יצחק ואז על מר תחמני ואז על שירלי. אימו

תקציר: בפרק הקודם מר תחמני זכה, סוף סוף, ללכוד את שפיץ ואת כל החבורה. הוא הזמין את כלי התקשורת אל ביתו לקראת ערב, בשעה הזו תכנן לחשוף את שפיץ לעיני העולם ולהפוך לאדם עשיר. מר תחמני הרשע קשר את שפיץ, יצחק, תולי ושירלי זה לזה והחל לצעוד איתם אל ביתו. אלא, שבדיוק אז, צל גדול הלך וכיסה אותם.

אה! וזוכרים את שי הגבוה? שי שמפחד מעכברים ואוהב פנקייקס? שי שהתנדב להישאר בכלוב שהכין מר תחמני לשפיץ? ובכן... תזכרו אותו. למה? חכו ותראו.

יצחק היה הראשון שהבחין.

הוא הרים מבטו אל השמיים ואמר: "תראו, שם, למעלה. זה... זה מה שאני חושב שזה?"
 הארבעה הרימו עיניהם אל השמיים.

"אני לא מאמינה" אמרה תולי

"אני לא מאמינה" אמרה שירלי

"אני לא מאמין" אמר מר תחמני

"חללית!" קרא שפיץ בהלם

השמים היו סגולים מאוד. "סגולים כמו היום ששפיץ הגיע" חשבה תולי בליבה. "סגולים, כמו צבע סוודר של דודה עם טעם ממש רע" חשב מר תחמני. ובתוך השמיים המשונים, משייטת, מתקדמת אליהם במהירות חללית. כן, זו חללית, ללא ספק.

זו הייתה חללית גדולה ומשונה, גדולה בהרבה מהחללית של שפיץ. היא הייתה בצבע ירוק איזמרגד ועליה נקודות פרוותיות בצבע ורוד. בחלונות נתלו וילונות מלמלה והונחו אדניות עם פרחים ענקיים ולא מוכרים. כשהחללית התקרבה לאדמה יצאו מבטן החללית שש רגליים מתכתיות דקיקות בצבע שחור. הן נגעו באדמה, נתפסו בה והתייצבו. החללית השתעלה ופלטה עשן ירוק, ואז השתרר שקט חד.

אליו אך נזכר גם הפעם שהוא עדיין מחובר למר תחמני.

"זה אבא שלי!" הוא אמר לחבריו. "הוא מומחה לחקר שפות אנושיות, הדוקטורט שלו עסק בשפות שמיות!".

אבא של שפיץ רקע ברגליו, ענן אפור נוצר מיד מתחתיו. הוא נעמד על הענן וריחף מטה אל שפיץ. הוא חיבק אותו ארוכות ואז התיר את הקשר שעשה מר תחמני ושחרר את כל החבורה. אז שאל אותו יצחק "אבל מה זה פרפרי דמעות?".

"הו, זה פשוט מאוד. כשיצור מכוכב תות פטפוט בוכה, אבל רק אם זה בכי מתוך ייאוש אמיתי, הדמעות שלו הופכות לפרפרים שקופים. לדמעות יש זיכרון, הן זוכרות את התא הגנטי שממנו נוצרו, את תנאי האקלים במקום שנוצרו, ואת הרכב האוויר בחדר שנוצרו. וחוז' מכל זה יש להן זיכרון עמוק יותר: הן זוכרות למה היצור שבכה אותם השתוקק יותר מכל, והן מיד מתעופפות אליו. כששפיץ בכה הוא התגעגע אל הבית, הדמעות שלו הפכו לפרפרים ועפו מיד אלינו. בדיוק ישבנו לאכול ארוחת בוקר כשהם נכנסו בעד החלון, עשרות פרפרים שקופים ועדינים. הבנו מיד שהם הגיעו משפיץ, ושאלנו נוכל לפצח את הזיכרון שנמצא בהם נדע איפה הוא. לקחנו מהר את הפרפרים אל המעבדה ושם ניתחו את הנתונים והבינו שהוא נמצא בכוכב ארץ, במדינה שקוראים לה ישראל, בעיירה בדרום המדינה. ברגע שהיו בידנו כל הנתונים יצאנו מיד לדרך".

"וואו, ואת כל זה עושים פרפרי דמעות?" שאל שפיץ "אני באמת צריך להקשיב יותר בשיעורים..."

"מה שלום כולם בכוכב?" הוא שאל "אתה יכול לשאול אותם בעצמך" אמר אבא של שפיץ ושרק שריקה ארוכה ומסולסלת. בו ברגע הציצו מהדלת חיזורים רבים נוספים. עשרה, או אפילו עשרים! שלושים! כולם דומים לשפיץ אך קצת שונים. זה שמן, זו רזה, זה עם משקפיים ושיער, זו עם שיער מזדקר מעלה, זה נראה זקן, זה נראה ילדון. כולם רקעו ברגליהם

הקשיבה בתשומת לב לכל מילה שאמר ובסוף הנאום הארוך, כשהוא הביט בה ועל פניו ארשת של צער היא חיבקה אותו חזק וטפחה על שערו. או אז פנתה אל החבורה ואמרה:

"אז עברית פה לדבר? לא הספיקותי המילון לקרוא בדרך, אני לא ילד קולט מהר מהר. אתם להבין, בן שלי הולך. נעלם. אין בן. אני לכעוס, אני לדאוג, אני לבכות. לא עברית יודעת הכי טוב. ואת" היא הצביעה על תולי "את ילדה טובה! את לעזור לשפיצי, את להיות חברה, את להכין פנקייק! כל הכבוד את!" אמרה ומחאה כפיים בשתי ידיים שלהן שלוש אצבעות בלבד. "ואתה!" עכשיו היא פנתה אל מר תחמני בפרצוף כועס, החזיקה חזק באוזנו השמאלית וטלטלה אותו "ככה ללמד אותך אמא שלך? ילד רע. ילד בושה. ילד קלקול! מכה בטוסיק צריך אתה! ככה לעשות לילד שלי? חדר תוק תוק, חדר בום בום. חדר לבד. צריך אתה לחשוב מה לעשות טוב. ילד רע אתה".

החבורה הביטה אל מר תחמני. הם חשבו שהוא יכעס, שיצעק, שירביץ, אבל במקום זה הוא נפל אל הרצפה, כרע על ברכיו והתחיל ליבב: "אני ילד רע, תמיד הייתי, תמיד רציתי להיות טוב ולא הצלחתי. ואמא שלי האהובה היקרה המושלמת, גברת טובה תחמני, אף פעם לא הייתה מרוצה ממני. את צודקת, מגיע לי עונש! אני אדם רע!" דמעותיו פרצו והרטיבו את האדמה. "אחר כך אתה להביא לי מתכון פנקייקס. בן שלי אומר אתה מכין הכי טעים. אתה לגלות לי את הסוד!" ציוותה אמא של שפיץ.

"אבל איך... איך הם גילו שאתה פה?" שאלה תולי שהייתה מרוצה ממצב העניינים.

"גילינו... בזכות פרפרי הדמעות". דמות נוספת הופיעה בפתח החללית. חיזור נמוך ושמנמן, קצת יותר גבוה משפיץ, עיניו הסגולות הסתתרו מאחורי משקפים בצורת לבבות, עניבה מפוספסת נתלתה בין מחושיו, לגופו לבש חליפה בצבע כתום זוהר, שערו הלבן והארוך גלש על כתפיו.

"אבא! פאפּוּש!" צעק שפיץ. הוא ניסה לרוץ

ורחפו על עננים צבעוניים עד שירדו למטה ואז הקיפו את שפיץ ודיברו בקולות גבוהים וצפצפניים בשפה המשונה שלהם.

שפיץ הקפיץ באוויר חייזר שנראה כמו אחיו הקטן, החייזר פיזר אל האוויר צחוק מתגלגל ומדבק. רק עכשיו שמו לב החייזרים לתולי, יצחק, שירלי ומר תחמני שעמדו לידם.

"וואו, תראו את השיער המגניב הזה!" אמרה חייזרית קטנה שעמדה ליד תולי. היא הושיטה יד ונגעה בתלתליה.

"ותראו כמה אצבעות!" צעק ילדון אחר והרים את היד של יצחק.

תוך רגע עשרות חייזרים ילדים קפצו עליהם, נגעו בפליאה באף, במצח, בגבות, משכו ברגל, יד, אוזן. הם קפצו עליהם, רכבו על גבם, השמיעו קולות מצחיקים. תולי, יצחק ושירלי נפלו לאדמה והתגלגלו מצחוק. "אתם מדגדגים אותנו!" קראה תולי והצחוק שלה נישא בשמי הלילה הכהים.

רק מר תחמני מלמל לעצמו בכעס: "חייזר דוחה, מנוול, תעזוב אותי כבר" בעוד חייזרית פצפונת רוכבת על גבו ומשמיעה קולות שמחה בקולה הצפצפני.

פתאום נשמע רעש מכיוון החללית. שפיץ הנרגש נשא את עיניו. בפתח החללית עמדו שני חייזרים עצובים, שקטים, על פניהם מבט של אשמה. "יורוקטן! גווינישוף!" צעק שפיץ. הם ניגשו אליו בשקט.

"אני מצטער" אמר להם "נעלבתי, רציתי להראות לכם".

"לא, אנחנו מצטערים" אמרה גווינישוף "הכל קרה בגללנו, זה היה ריב טיפשי".

"זה בסדר. הכול בסדר עכשיו, אל תדאגו" אמר שפיץ והתקרב אליהם.

השלושה התחבקו.

"טוב, צר לי להרוס את המסיבה אבל אנחנו חייבים לחזור הביתה" אמר לבסוף אבא של שפיץ, "הבטחנו לדודה פרוטה שנחזיר לה את החללית עד הבוקר".

"תור מניקור פדיקור עם חברות. לא רוצה להפסיד היא. אמרה לחזור אנחנו בזמן" אמרה

אמא של שפיץ. "שפיץ, אתה בא?"

כל משפחתו וחבריו של שפיץ נכנסו אל החללית וחיכו לו.

שפיץ עמד מול תולי, יצחק ושירלי. פתאום החיוך ירד מפניו, הוא נראה עצוב.

"רק רציתי להגיד... פשוט לפני שאני... אתם הייתם... אני אתגעגע אליכם מאוד".

"גם אני אתגעגע", אמרה תולי וחיבקה אותו. "אתה החבר מכוכב אחר הכי טוב שהיה אפשר לבקש".

שפיץ נכנס אל החללית, נופף להם לשלום ואז סגר את הדלת.

אורות ורודים נדלקו לכל אורך החללית. החללית השתעלה שלושה שיעולים ואז השמיעה רעש חזק ו... המריאה.

תולי, יצחק ושירלי החזיקו ידיים. הם עמדו בשדה הנטוש של העיירה המשעממת ששום דבר מעניין לא קורה בה אף פעם, הביטו מעלה אל הכוכבים ועקבו במבטם אחרי החללית שהלכה ונעשתה קטנה יותר ויותר עד שנעלמה בשמיים השחורים.

רק אז הסתכלו הצידה וגילו שמר תחמני נעלם.

* * *

מר תחמני היה רעב מאוד, עייף מאוד, מובס מאוד. הוא דידה בחזרה אל ביתו. הוא איבד את החייזר, איבד את החלום להתעשר, ואפילו קיבל נזיפה שכבר שנים לא קיבל כמותה. "אני כישלון" חשב לעצמו בעצב. הוא צעד, כפוף ועצוב בשבילי העיירה. כל מה שרצה זה להתקלח וללכת לישון, שינה ארוכה ארוכה. לא לראות אף אחד, לא חייזרים ולא ילדות מתולתלות. רק כשנעמד בשביל אל ביתו, נזכר.

חצר הבית שלו המה אדם. צלמים, אנשי תאורה, עיתונאים מחזיקים במיקרופונים, אנשים בחליפות. ארבעה פרוז'קטורים נתלו מעל הבית והפיקו אור לבן ומסנוור.

הוא הציץ בשעונו. השעה הייתה שמונה וחצי. כולם כאן כבר חצי שעה, מחכים לו, מחכים שיחשוף את החייזר שלכד. אוי, לא! החייזר! החייזר שטס עכשיו הביתה עם משפחתו!

מוציאים אותו משם. כבר שעות שהוא תקוע כאן. אבל רק רגע, מי כל האנשים האלה? איפה החבר'ה שלו?

"זה ילד!" צעקה מישהי

"ילד רגיל!" צעק מישהו אחר

"מה זו ההתעללות הזו?"

"חשבת שתצליח לעבוד עלינו?"

כולם צעקו, רגזו, התלהמו.

הביג בוס עמד בהלם ואז צעק: "מר תחמני!!! אני אהרוג אותך!"

וכך הוא יופיע בכל העיתונים למחרת בבוקר: פיו פתוח בצעקה, גבותיו מכווצות, משקפיו נופלים על חוטמו, לידו כלוב שבתוכו ילד רגיל ומאחוריו השלט עם השם המלא שלו, בלי שגיאת כתיב אחת.

מר תחמני התרחק מן הקהל הנרגש. הוא צעד חרש חרש על בהונותיו וכשהיה מספיק רחוק החל לרוץ מהר ומהר יותר כאילו... כאילו חייזר רודף אחריו. הוא הגיע לתחנת האוטובוס באפיסת כוחות. בדיוק באותו רגע עבר האוטובוס האחרון של הלילה. דלת האוטובוס נפתחה.

"לאן אתה צריך לנסוע?" שאל אותו הנהג.

"הכי רחוק שאפשר!" ענה מר תחמני ועלה במהירות על האוטובוס.

* * *

באותו זמן, שלושה ילדים נרגשים רבצו על השטיח באחד מבתי העיריה. הם היו עייפים, אך נרגשים מכדי לישון. הם חזרו וסיפרו שוב ושוב את כל מה שקרה להם בערב הזה. אולי אם יספרו מספיק פעמים הם באמת יאמינו שזה קרה. יצחק אמר משהו והשלושה צחקו. תולי הסתכלה עליו ועל שירלי, והרגישה פתאום שטוב לה, טוב לה מאוד.

"מה נעשה עכשיו?" שאלה שירלי כשסיימו לצחוק. היא הביטה אל תולי.

"לא יודעת. רוצים אולי עוגיות שוקולד צ'יפס?" אמרה תולי וקרצה אליהם בחיוך "אני מכירה מתכון מצוין".

"אחת שתיים שלוש. כולם שומעים אותי? אני רוצה להתחיל" קול גבוה דיבר אל המיקרופון, הקהל הרב בחצר ביתו של מר תחמני השתתק מיד. מר תחמני הביט לעברו. זה היה איש קטן ורזה, שיערו מאפיר בקצוות, משקפיים גדולים על חוטמו וחליפה חומה ומיושנת לגופו. סתם איש, איש שמר תחמני בכלל לא היה שם לב אליו אילו היה עובר לידו ברחוב. "מעניין מי זה יכול להיות", חשב מר תחמני. ליד האיש הקטן עמד חפץ גדול מכוסה בפרגוד בצבע אדום כהה. "שלום לכולם וערב טוב. שמי מעשיהו שמנולוביץ', אני דוקטור לאנתרופולוגיה. כבר שנים שאני מבקש תקציב מחקר לחקר יצורים מכוכבים אחרים והאוניברסיטה מסרבת לי בטענה שאין דבר כזה. הערב, הערב הוא ערב מרגש בשבילי משום שהערב אחשוף כאן, לנגד עיניכם, חייזר. חייזר שתפסתי בעזרתו של מר שרגא תחמני שמשום מה מאחר להגיע".

רק עכשיו הבין מר תחמני. חלחלה אחזה אותו, רעד עבר בעצמותיו. "זה הביג בוס. הביג בוס! הוא לא יודע שהחייזר ברח!"

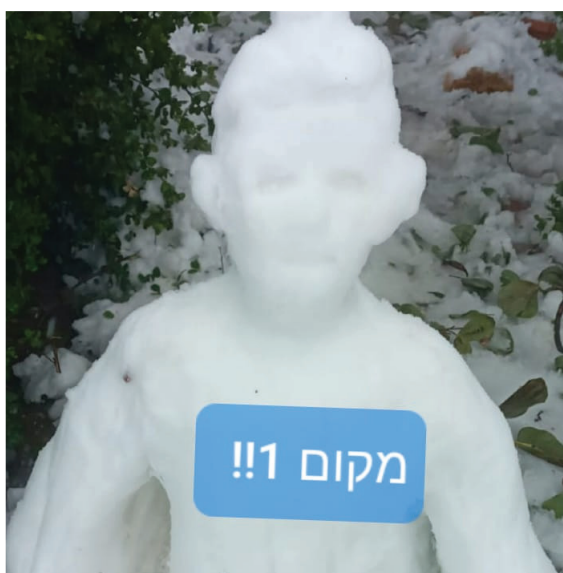
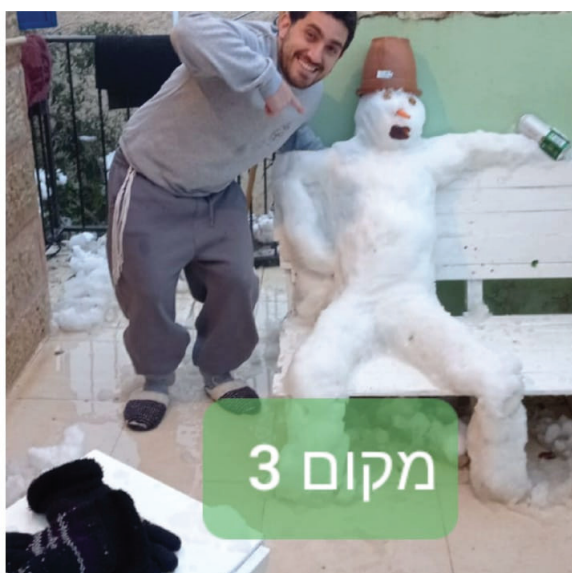
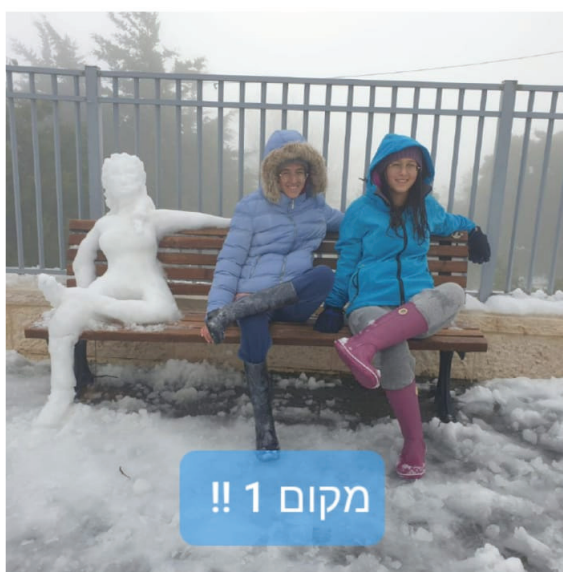
הוא ניסה לפלס דרך בקהל ולהגיע אליו, אך הקהל היה כה צפוף, והוא לא הצליח להתקדם. "בספירה לאחור אחשוף את החייזר. אני מקווה שהמצלמות שלכם מוכנות, כי זו הולכת להיות הכתבה הכי מרעישה בקריירה שלכם. אבל לפני שאוריד את הפרגוד אני רוצה לוודא שכולם יודעים איך מאייתים את השם שלי. מעשיהו שמנולוביץ'. כדי שלא תיפול טעות תליתי כאן שלט עם שמי המלא, אני מבקש לא לכתוב אותו בשגיאות".

"מוכנים? 1...2...3...4... והנה הוא!" הכריז בחגיגות האיש הקטן והסיר את הפרגוד הכהה. עשרות פלאשים הבהבו בחשיכת הלילה.

מתחת לפרגוד היה כלוב, כלוב גדול מברזל ובתוכו... מה יש בתוכו? זה ילד? ילד רגיל? ואנושי?

"הי כולם! מה שלומכם? רוצים קצת מהפנקייק שלי?" אמר שי שישב בכלוב ושמח שסוף סוף

סיבוב שני

ראש צורים

מיקום החנות:

רחוב שוהם 22

מיקום החניה:

ליד הסניף או בגן היובל

ימי הפתיחה:

שלישי וחמישי

בשעות:

16:00-19:00

כל ההכנסות לצדקה

אפשר לשלם רק במזומן

תרומות אפשר לתת רק

בשעות הפתיחה

נשמח לראותכם

ליצירת קשר התקשרו:

מעיין: 0556654763

שירה: 0526606963

מאיה: 0532357578

ישי: 0586920910

